

Immaculata.

Sváteční kázání Marianská.

*

Sepsal a kázal

František Janovský.

Schválena od nejdůstojnější biskupské konsistoře
v Brně vysokým výnosem ze dne 16. června 1904
č. 2675.

V Brně 1904.

Tiskem a nákladem benediktinské knihtiskárny.

Cena 70 h.

Immaculata.

Sváteční kázání Marianská.

Sepsal a kázal

František Janovský.

Schválena od nejdůstojnější biskupské konsistoře v Brně
vysokým výnosem ze dne 16. června 1904 č. 2675.

V Brně 1904.

Tiskem a nákladem benediktinské knihtiskárny.

== 1854. ==

U paměť

padesáté ročnice prohlášení článku úřy

. o neposkurněném početi
blahoslavené Panny Marie.

== 1904. ==

**V kázáních těchto použito klassických děl
Beisselových, Diesselových, Eggerových,
Freundových, Hattlerových, Patissových,
Toussaintových a j.**

Slavnost neposkvrněného Početí blahoslavené Panny Marie.

„Domu Tvému přísluší svatost.“
Ž. 42, 5.

„Já jsem jako květ polní a lilium v údolích.“
Pís. Sal. 2, 1. Tato slova Písma sv. klade církev do úst blahoslavené Panně Marii; onať věru rozkvetla zde na zemi, v této veliké zahradě Boží, rozkvetla přelíbezným květem, rozkvetla přečistou lilií, a vzácnou vůní svých ctností přiměla jednorozeného Syna Božího, by si ji zvolil matkou, by z ní přijal naše tělo, stal se naším bratrem, naším Vykupitelem; její ctnosti byly mu známy od věčnosti; však také od věčnosti on, Syn Boží i Bůh Otec a Duch svatý určili o Panně Marii, aby byla počata bez poskvrny hříchu dědičného, aby byla plna milosti.

Bez poskvrny hříchu prvotního počatá! Tato převelebná privilej Matky Páně obsažena hned v první zvěsti o Messiáši, již proslovil Hospodin hned po hříchu v ráji spáchaném, právě ďáblovi: „Nepřátelství položím mezi tebou a ženou, a mezi semenem tvým a semenem jejím; onať potře hlavu tvou a ty úklady činiti

budeš patě její.“ I. Mojž. 3. 15. Měla-li Panna Maria ďábla poraziti, bylo-li věčné nepřátelství mezi ní a svůdcem prarodičů předpověděno, nemohla sama ani nejmenší okamžik panstvím ďáblovým býti zachváčena, musila bez poskvrny hříchu dědičného býti počata. Takovou velebu na též v prorockých písních Starého Zákona; voláť o ní Duchem svatým osvícený král Šalomoun: „Všecka jsi krásna, přítelkyně má, a poskvrny není na tobě.“ Píseň Šal. 4, 7. — „Jediná jest dokonalá má . . . Viděly ji dcery a nejblahoslavenější ji nazývaly; viděly ji královny a ženy a chválily ji řkouce: Která jest to, jež kráčí jako dennice vycházející, krásná jako měsíc, výborná jako slunce?“ Píseň Šal. 6, 8. 9. Bez poskvrny hříchu prvopočátečného počatou pozdravena od sv. archanděla Gabriela: „Zdráva buď, milosti plná, Pán s Tebou, požehnaná ty mezi ženami!“ Luk. 1, 28. „Neposkvrněnou“ nazvána od sv. otců Epifania a Efréma Syrského; „všeličého hříchu prostou“ od sv. Jana Zlatoústého, sv. Ambrože, sv. Augustina. Touž chválu vzdávají Matce Boží všeobecné sněmy církevní, zejména slavný sněm tridentský (1545—1563), jenž pojednává o hříchu dědičném prohlásil výslovně, že není jeho úmyslem zahrnouti v toto ustanovení blahoslavenou a neposkvrněnou Pannu Marii. Konečně sv. Otec slavné paměti Pius IX. stkvělým obklopen jsa věncem kardinálův a biskupů prohlásil dne 8. prosince 1854 k veliké a přesrdečné radosti všeho světa katolického neposkvrněné početí Panny Marie článkem víry, a tak máme, Lásky Vaše, právě dnes tento přepamátný jubilejní den, padesátou ročníci. Toť den, kterýž učinil Pán, radujme se, veselme se v něm!

Bez poskvrny hříchu dědičného počatá! Tato privilej, tento přečišťounký začátek pozemské pouti jakož i všecek další život Panny přesvaté směřoval k tomu, aby se stala důstojným příbytkem jedno-

rozeného Syna Božího, aby se stala jakožka krásnou živou monstrancí, aby se stala živým chrámem Ježíše Krista; neposkvrněné početí jest důstojným základem chrámu toho. Pobudme, Lásky Vaše, u pravdy této.

Pojednání.

Krása domu je ctí hospodářovou, pánovou. Který hospodář nad Hospodina? Který pán nad Boha?

Když tedy Hospodin byl projevil vůli Mojžíšovi, že chce míti svatý stánek, aby tak i viditelným způsobem přebýval s národem vyvoleným, určil si též všecky podrobnosti, z čeho a jak má býti svatý ten stánek zbudován; jednají o tom celé kapitoly 25.—27. II. knihy Mojžíšovy; bylo to asi roku 1500. před Kristem.

Přenosný svatý stánek zaměněn po 500 letech za převedlebný chrám v Jerusalemě na hoře Moria; už David chystal se jej zbudovati, avšak vůle Boží byla, aby teprv syn jeho Šalomoun, nejmoudřejší a přebohatý král, byl stavitelem chrámu; louče se s lidem i synem pravil král David: „Vyvolil tebe Hospodin, abys vystavěl dům svatyně; posilniž se a dělej. Hospodin Bůh bude s tebou a neopustí tebe. Dílo toto veliké jest; nebo ne člověku připravuje se příbytek ten, ale Bohu. Já pak podle vší své možnosti připravil jsem náklady domu Boha svého, zlato a stříbro k nádobám, měď, železo, dříví a kamení onychynové i mramoru paroského přehojně. A jestliže kdo z vás dobrovolně něco obětovati chce, nechť naplní ruku svou tou obětí dnes a obětuje Hospodinu.“

I dala knížata i náčelníci s lidem příspěvky na zbudování chrámu a obětovali celým srdcem Hospodinu.

A což, když potom otevřel Šalomoun poklady své, když zjednal tisíce a tisíce, ohromné tisíce řemeslníků a dělníků, když díla znamenitě přibývalo a stál konečně převelebný chrám na hoře Moria, jako div světa, když konáno veleslavným způsobem jeho posvěcení! Velikost, nádhera, krása chrámu toho měly věštiti a ohlašovati neskončenou velebnost a majestátnost Boží.

Co však byla krása přenosného svatého stánku, co byla krása převelebného chrámu Šalomounova, co jest krása našich křesťanských chrámů proti kráse všeho světa, proti kráse veškeré Boží přírody, která od svého začátku jest mohutným, nejvelebnějším chrámem všemohoucího Hospodina! Rouchu Božímu, trůnu Božímu přirovnává Žalmista všecko stvoření, tvorstvo živých hlasů pěje slávu Stvořiteli; krásně to vyjádřil v Žalmu 42.: „Hospodin kraloval, v krásu oblekl se; oblékal se Hospodin v sílu a přepásal se. Neb i upevnil okrásek země, který se nepohnul. Připravena jest stolice tvá z dáвна, od věčnosti ty jsi. Pozdvihly řeky, Hospodine, pozdvihly řeky zvuku svého. Pozdvihly řeky vln svých Divná jsou dutě moře, více divný jest na výsostech Hospodin. Svědectví tvá jsou hodnověrná velmi, domu tvému náleží svatost, Hospodine, na dlouhé časy.“

Ano, drazí v Kristu, svatost a velebnost přísluší domu Božímu, příbytku Božímu, ať už míníme všecku Boží přírodu, či chrámy naše, či chrám Šalomounův, či svatý stánek.

Zdá se však, že jednou učinil Bůh výjimku od tohoto pravidla, od této pravdy, a tož tenkrát, když jednorozený Syn Boží, jako náš Spasitel, narodil se v bídném chlévě betlemském, ovínut byl chudičkými plénkami a položen do chudičských jesliček. Než pomněme, drazí v Kristu, chlév betlemský, jesle betlemské — to že nebyly prvním

příbytkem vtěleného Syna Božího; prvním příbytkem byla mu blahoslavená Panna Maria, jakož tolikrát vyznáváme, kolikrát po antifoně „Zdrávas Královno“ se modlíme: „Všemohoucí, věčný Bože, jenž jsi tělo a duši nejblahoslavenější Panny a Matky Marie za důstojný příbytek Syna svého přičiněním Ducha svatého připravití ráčil...“ V čem záležela ta příprava? Byla bez poskvrny hříchu prvotního počata, byla milosti plna.

Rozvažuje o tajemství dnešní slavnosti, volá sv. Bernard: „Ne nahodilou Matku obral sobě Syn Boží, nýbrž Matku od věčnosti vyvolenou, od Boha nejvyššího předurčenou, od andělů chráněnou, od proroků věštěnou, skrze patriarchy předobrazanou, slovem: Matku, o níž hned v ráji prohlášeno: Nepřítelství položím mezi tebou a ženou.“ Sv. Jan Damascenský takto pozdravuje Pannu neposkvrněnou: „O Panno milostí Boží oplývající, svatý chrám Boží, ne zlatem zdobený, nýbrž září Ducha svatého se třpytící!... Zdráv buď chrám Boží, nebeským leskem plynoucí, velebností Boží naplněný a vroucností duše i nad serafíny vynikající!“

Ovšem sličná byla Panna Maria tělem, sličná duší, rozumem a vůlí, ale sličnější milostí, plna milosti, v pravdě žena, kterou prorockým duchem už napřed viděl král Šalomoun a jí se podívoval volaje: „Která jest to, jež kráčí jako dennice vycházející?“ Píseň Šal. 6, 4.; už napřed viděl a velebil řka: „Všecka jsi krásná, přítelkyně má, a poskvrny není na tobě.“ Tamt. 4, 7.

Ano, drazí v Kristu neposkvrněné početí a plnost milosti, toť důstojný byl základ velebného chrámu, jenž v Panně Marii chystán jednorozenému Synu Božímu; na základě tom krásně dále stavěno. Důstojnou věru přípravou k Božskému Mateřství byl potom pobyt přesvaté dívky ve chrámě jerusa-

l e m s k é m, kdež nejen že posluhovala při svatých úkonech bohoslužebných, nýbrž cvičila se též v Písmě svatém, byla učelivou žákyní Ducha svatého, prospívala právě jako později její božský Syn nejen věkem, ale i moudrostí a milostí před Bohem i před lidmi. Tou dobou jí tam na posvátné hoře chrámu jerusalemského krásně slušela chvála, jakou se velebí věkovitá moudrost Boží: „Vyvýšena jsem jako cedr na Libanonu a jako cypřiš na hoře Sioně. Jako palma v Kádes vyvýšena jsem a jako štěp růže v Jerichu; jako oliva spanilá na polích a jako javor vyvýšena jsem. Jako skořice a balsám vonný vydala jsem vůni. Jako vinný kmen vypučela jsem libost vůně a květ můj přináší ovoce cti a poctivosti. Sir. 24, 17. 20. 23.

Zasvětivši Bohu ustavičné panenství, podrobila se později zákonu, však i zjevné vůli Boží a zasnoubila se s panickým sv. Josefem, pochodícím taktéž jako ona z královského rodu Davidova, aby v něm potom měla oporu ve svých mateřských starostech, a božský Syn aby měl pěstouna a živitele, jakož i aby na věčné časy dán byl velebný příklad všem rodinám.

Toť byla poslední a konečná příprava. Pak už směle mohl přijíti do domečku nazaretského sv. archanděl Gabriel s nebeským poselstvím. Ubezpečivši se Panna Maria, že zůstane pannou, pravila: „Aj, dívka Páně, staniž se mi podle slova tvého.“ V té Slovo tělem učiněno jest, Maria stala se Matkou Boží stala se živým chrámem živého Boha. „Domu tvému přísluší svatost.“ Ž. 42, 5. Pomněme však, drazí v Kristu, že i my jsme jistou měrou živými chrámy živého Boha, pomněme slov sv. Pavla: „Nevíte-liž, že jste chrám Boží a že Duch Boží přebývá ve vás?“ 1. Kor. 3, 16. — pomněme toho a vezme, že nemůžeme lépe uctiti blahoslavené Panny Marie, ne-

můžeme lépe oslaviti její přepamátané dnešní jubileum, než když se přičiníme, by i naše srdce bylo prosto hříchu, milostí ozdobeno, čisto, ctnostno.

* * *

Nejkrásnější kázání, jež kdy na světě konáno, jest zajisté horské kázání Pána Ježíše, jež konal na hoře blahoslavenství; tam promluvil i toto přepamátané slovo: „Blahoslavení čistého srdce; neboť Boha viděti budou.“ Mat. 5, 8.

Pán Ježíš nepraví: „Blahoslavení čistého oka, čisté ruky, čistého těla,“ žádáť ovšem i toho; jeho blahoslavenství vniká hlouběji, nezastavuje se u zevnějšku, nýbrž vniká až do nitra, dotýká se až srdce. „Člověk vidí to, co zevnitř jest, Hospodin pak hledí k srdci.“ 1. Kral. 6, 7.

Rozumí se srdcem všecka duše, všecky její síly a schopnosti, obrazotvornost, pamět, rozum, vůle. Pouze zevnější čistota jest čistotou obílených hrobů; a tu pomněme přísného slova Kristova: „Běda vám, zákonníci a fariseové, pokrytci; nebo čistíte povrch konvice a mísy, ale vnitř jste plni loupeže a nečistoty. Jste podobni hrobům obíleným, kteří se zdají lidem zevnitř krásni, ale uvnitř jsou plni kostí umrlých i vši nečistoty.“ Mat 23, 25. 27.

Blahoslavení čistého srdce! Věru blahoslavení a šťastní. Jest ovšem mnoho těžkých pout, jest přerůzné jeho potupné, jímž člověk svou důstojnost — býti čistým, svatým chrámem nejsvětějšího, nejčistějšího Boha — hanobí, srdce své pustoší; avšak není horšího zhanobení není hrubšího zpusťování nad mravní zkázu, jež pochází z necudnosti, z nemravnosti, z chlíplosti. Neblahý, nešťastný stav člověka takového vyjádřil moudrý Šalomon těmito slovy: „Nemravnost opletla jej mnohými řečmi a

lahodností rtů svých přitáhla jej. A ihned jde za ní jako vůl k zabítí vedený a jako beran bujný, a nevěda, že blázen do okovů tažen jest, až pronikne střela játra jeho... Mnohé zranivši porazila a ti nejsilnější usmrceni jsou od ní.“ Přísl. 7, 21.

Zcela jinak, draží v Kristu, jest u člověka srdce čistého. Jsouc čisto srdce takové, jest šlechetno a ušlechtilo. Jako orel opouští nízky dusný vzduch zalétá do závratných výšin, kde čistý a jasný je vzduch, tak čistá duše povznáší se nad prach všedního života, nad prach všedních žádostí, povznáší se k tužbám nebeským. Srdce čisté jest veselo a radostivo, rádo pěje Bohu, rádo zpěvem a veselostí doprovází svou poctivou práci. Srdce čisté je zdravo a krásno, sám Duch sv. podivuje se mu, an dí: „Ó jak krásno je čistotné plémě ve stkvělosti! Nesmrtelná zajisté jest památka jeho; neboť i u Boha známo jest i u lidí.“ Moudr. 4, 1.

Blahoslavení čistého srdce; neboť Boha viděti budou. Viděti Boha, patřiti na Boha — toť jest podstata věčné blaženosti. Na zemi také vidíme Boha a tož v jeho dílech, v jeho tvorstvu, jen jako v zrcadle; na věčnosti máme ho viděti tvář v tvář, máme viděti velemoudrého Stvořitele, jehož tvorstvu zde na zemi i na obloze nebeské jsme se podívovali; viděti nejlaskavějšího Spasitele, jenž se nám skrýval na oltáři pod způsoby chleba a vína; viděti Ducha svatého, jenž nás pod závojem svátostí byl posvěcoval.

Toto vidění, toto patření slíbeno od Pána Krista těm, kdož čistého jsou srdce. Ovšem, sama ta čistota ještě by nestačila; avšak věděl Pán Ježíš pronášející ono blahoslavenství, věděl, že kdo bude mít čisté srdce, věrně zachová i všechna ostatní přikázání a setrvá v milosti Boží až do konce; čisté srdce se tak lehko nezviklá ve víře. Jen se podívejme, Lásky Vaše, na nešťastné bludaře, kteří roztrhli jednotu víry nešťast-

ným kacířstvím! Většina z nich byla stížena takovou nemravností a nestydatostí, že by byla hanba o tom mluvit s tohoto posvátného místa. Jen se podívejme i za našich časů na netečníky a lhostejníky ve sv. víře a povinnostech jejích! Dobře pověděl o nich slavný Francouz Chateaubriand: „Vedete si nevěrecky, protože jste ne c u d n i.“

Čisté srdce jest pokorné, poslušné, jest pamětlivo Boha všude přítomného, rádo se modlí, rádo přijímá svaté svátosti. V čistém srdci trvale bydlí milost posvěcující, září v něm světlo Božího přátelství, které, až se dokoná běh pozemský, promění se ve světlo slávy nebeské, kdež se Bůh spatřuje tváří v tvář.

Ejhle, drazí v Kristu, jak bohat a šťasten jest člověk, jenž po příkladě blahoslavené Panny Marie snaží se býti čistým chrámem Boha nejčistšího, nejsvětějšího. Panna Maria jest nám v té příčině nejen překrásným vzorem, nýbrž i přelaskavou pomocnicí; jen se k ní utíkejme, jen ji vzývejme, volající s důvěrou: Královno, bez poskvrny hříchu prvotního počatá, oroduj za nás! Amen.

Slavnost Svaté Rodiny.

„Klekám na kolena k Otci Pána našeho
Ježíše Krista, z něhož se všeliké otcovství
na nebi i na zemi jmenuje.“ Efes. 3, 14, 15.

Nejkrásnějším vzorem všemu lidstvu zůstane
přesvatá Rodina nazaretská, kdež jednorozený Syn
Boží strávil většinu svého života v tichém zátíší,
aby se sv. Josefem a blahoslavenou Pannou Marií
ukázal lidem všech věků, — jak žíti podle vůle
Boží. Přesvaté Rodině nazaretské musí se každá
rodina připodobniti, chce-li se Bohu líbiti, chce-li
býti vpravdě šťastna. Proto také slavné paměti
sv. Otec Lev XIII. poukázal všemu světu na Ro-
dinu onu, zavedl dnešní svátek. Majíce se dnes
i slovem Božím potěšiti a povzbuditi, rozjímejme
zároveň na počest té Rodiny, jaká jest důstoj-
nost, jaké povinnosti křesťanského otce.

I.

Právem odvozuje sv. Pavel všeliké otcovství
od Otce nebeského; — jestiž v něm nehynoucí
pramen a náplň všeho života na nebi i na zemi.
Otec pozemský jest jenom nástrojem, jímž Bůh
sám dítěti dává život a zachovává; otec pozemský

jest jenom zástupcem Božím, jenom ve jménu Božím poroučí dítěti, vede je a spravuje; otec pozemský jest jenom odleskem Boží velebnosti a vážnosti.

Ó, v jaké velebnosti, Lásky Vaše, v jakém majestátě spatřujeme otcovství prvního otce pozemského, otcovství Adamovo! Ovšem, dokud nezhřešil. Hříchem zachmuřil se lesk otcovství; Adam stal se nešťastným praotcem nešťastného pokolení lidského; zanechal mu smutným dědictvím hřích a všechny smutné, hrozné následky jeho na duši i na těle; přísný rozsudek Hospodinův nad Adamem, prvním otcem, přešel i na syny jeho, kteří rovněž stali se otci. Otcovství podobalo se potom zdivočilému stromu, který nesl jen divoké a zkažené plody; a čím více zmáhalo se pohanství, čím více zapomínáno pravého Boha, tím více znetvořován i otec, pozemský odlesk Otce nebeského; zejména oloupilo pohanství otce o nejvyšší známku otcovskou, o lásku. Zvrhliť se otcové u většiny pohanských národů v kruté tyrany, ba takorčka v divé šelmy; vždyť směli a mohli úplně beztrestně své dítky zahazovati, prodávati a vražditi, jako se u nás dělá se zbytečnou němou tváří domácí, se zbytečnými kofaty a štěňaty. Dálo se to nejen u surových národů, nýbrž i „velevzdělani“ Řekové a „rozšafní“ Římané to provozovali.

L y k u r g, vychvalovaný zákonodárce spartánský (kolem r. 800. př. Kr.), rozkázal každé novorozeně přinést před sbor mužů, kteří měli zkoumati jeho tělo; bylo-li slabé, ošklivé, nebo nějak zmrzačené, bylo zaneseno do pohorí Taygetského dravé zvěři na pospas.

S o l o n, zákonodárce athénský (kolem r. 600. př. Kr.), nařídil, by se každé novorozeně položilo otci k nohám; zvedne-li je, zůstane na živu; pakli

se od něho odvrátí, budiž venku někde pohozeno, nebo usmrceno.

Římský zákon „dvanácti desk“ stanovil, že má otec každé slabé, chorobné zmrzačené dítě ihned usmrtiti. V Římě byly ženy, které měly vraždění dítek pronajato; vypravuje to tehdejší spisovatel Juvenal. Zásadou římského práva bylo: „Dítě není ještě člověkem;“ i zacházelo se s dětmi jako s věcmi neživými.

Lvice, medvědice, hyena brání svá mláďata až do krve; ba i bázlivá jindy slepice pustí se třeba i do psa, který jí znepokojuje a ohrožuje housátka; jen člověk pohan chladně a tupě usmrcoval své vlastní děti, a i největší mudrcové pohanští schvalovali tento strašný zvyk a prohlašovali jej za užitečný státu.*)

A mluvmе, Lásky Vaše, s nynějšími missionáři, čtème si jejich zprávy z dalekých končin pohanských, a shledáme, že pohanští otcové nynější jsou podobni těm dávným, starým ukrutníkům.

Teprve křesťanstvím vzešlo světlo, teprve křesťanstvím vzešel milý den po dlouhé, tmavé noci pohanské a oblažil všecky poměry lidské, tudíž i poměr nejdůležitější, život rodinný. Otcí, matce, dítě dostalo se nové a vyšší důstojnosti, kdyžtě přičiněním Páně a církve svaté očištěn v nich obraz Boží a znova jim dopomoženo k dědictví království nebeského; přirozené otcovství, ode dnův Adamových takorůzka zdivočile bující, posvěceno jest svátostí stavu manželského a povýšeno do řádu nadpřirozeného, do řádu milosti. První zárodek této nové říše Boží, říše křesťanské, spatřujeme v přesvaté Rodině nazaretské, jejíž svátek dnes slavíme; onať vzorem všech rodin křesťanských.

Svatou Rodinou a křesťanstvím posvěcen a zušlechtěn všecek život rodinný; vlita do srdcí

*) Josef Pošmurný: Vratme se k zásadám křesťanským. Str. 28.

rodičů taková statečnost u víře, taková nezlomná síla ve ctnosti, že svatí byli nejen otcové a matky, nýbrž že vzešla z nich celá pokolení svatých dítek, svatých synův a dcer, dokonalých nejen ctnostným životem, ale i rekovnou smrtí mučnickou, kteréž kráčeli vstříc s větší radostí a rozkoší, než s jakou my se ubíráme na sebe krásnější slavnost.

Tak tedy otcovství Kristem Pánem posvěceno a důstojnost jeho znova vzkříšena; důstojnost ta jest veliká, avšak i povinnosti jeho jsou veliké; a o tom v díle

II.

Vše, co každého prostého jednotlivého křesťana pobádá, by se svědomitě staral o spásu duše své, platí dvojnásob pro rodiče; majíť oni pečovati nejen o spásu duší svých, nýbrž i o spásu dítek; chtějí-li sami do nebe, musejí také své dítky pro nebe vychovávat. Tuto povinnost oslazuje jim láska k dítkám.

Otec, matka milující dítky své přejí si, aby byly bohaty, šťastny a váženy; mohou a mají se přičiniti, by jim k tomu ke všemu dopomohli; avšak hlavní věcí to není. Jak dlouho potrvá blahobyt pozemský? Věru všecko pozemské, ať bohatství, ať čest, ať bída, ať nevážnost, všecko pozemské mizí a takřka v nivec se obrací, přirovnáme-li to věčnosti. Nebe jest věčno, peklo jest věčno, věčno i pro dítě, jež jest otcí, matce svěřeno. Protož, drazí rodičové, kteříž své dítě vpravdě milujete, pevně se rozhodněte v srdci svém: Stůj co stůj, naše dítě nemí býti věčně nešťastno; přičiníme se ze všech sil, by se neminulo svého věčného cíle; přičiníme se, by po krátké pouti pozemské dostalo se do nebe.

Tato péče nebeská, Lásky Vaše, přivodí pak pozemské požehnání; krásně se osvědčí přípověď božského Spasitele: „Hledejte nejprve krá-

lovství Božího a spravedlnosti jeho, a toto všecko bude vám přidáno.“ Mat. 6, 33. Jsou-li děti pro nebe vychovávány, budou ušetřeny chyb a poklesků, pro něž za našich dnů tolik dětí lehkovážně samo se činí nešťastnými. Jsou-li děti pro nebe vychovávány, naučí se statečně a trpělivě nésti nezbytná zla, trampoty a svízele pozemského života; v Bohu jest jejich pomoc, jejich síla, jejich útěcha. Jsou-li děti pro nebe vychovávány, aj, pak sama sebou dostaví se i příslušná míra blaha pozemského; na dítkách takových opakuje se alespoň poněkud historie hodného Isáka, historie hodného Josefa Egyptského a m. j. Jak jim požehnal Hospodin, že byli od rodičů poctivě a spravedlivě vychováni!

* * *

K lásce srdce otcova, srdce matčina druží se i veliká zodpovědnost jejich, kteráž rovněž je nabádá, by pracovali o pravé blaho svých dítek. **Zodpovědnost!** Jestli Bůh naším Pánem, naším Zákonodárcem, naším Soudcem; my jsme jeho poddanými, jeho vůle naším zákonem, na jeho soudcovském rozsudku závisí naše věčnost. Veliké důstojnosti dopřál Bůh rodičům, dopřál otcí; avšak oné důstojnosti jest úměrna i zodpovědnost. Nebeský Otec klade pozemskému otcí do náručí slabé, mdlé dítě, tvora ubohého, jenž však jest obrazem Božím; klade mu je do náručí a poroučí mu: „Živ je, vychovávej, opatruj a ochraňuj! Vezmi je, odchovej mi je a já tobě dám mzdu tvou!“ Tak pravila kdysi dcera Faraonova k matce Mojžíšově, tak praví Bůh otcí i matce, svěruje jim dítě; když je vychovají pro nebe, sami jsou nebe hodni.

Nedostanou-li se však děti do nebe? Jak potom bude rodičům? Jak nás věčná Pravda sama ubezpečuje, řekne Soudce tak mnohým: „Odejděte ode mne, zatracenci, do ohně věčného!“

Mat. 25, 41. Hrozná to slova, Lásky Vaše, hrozná všem, kterým budou řečena, hrozná i otcům a matkám jejich. Zrovna abychom si mysleli, že nebe takorůzka přestane býti nebem pro takové rodiče, kteří se tam dostanou beze svých dětí, bez dětí, jež na věky budou zavrženy. Avšak veliká jest ještě otázka: Zdaž se vůbec beze svých dětí do nebe dostanou? Trestáť spravedlivý Soudce netoliko hříšníky, nýbrž i ty, kdož s hříšníky těmi jsou spoluvinní; a tu bohužel přechasto bývají rodiče spoluvinní hříchů svých dětí; o takových napsal sv. Pavel: „Jestliže pak kdo o své a obzvláště o domácí péči nemá, zapřel víru a jest horší než nevěřící.“ I. Tim. 3, 8. Rodiče nedbalí svých povinností vůči dětem, přísněji budou souzeni než nevěřící pohané. Sv. Jeroným u stále zněla v uších hlásnice, jež zavolá všecko lidstvo k soudu, a touto ustavičnou vzpomínkou na poslední soudný den udržoval se ve stálé svaté bázni Boží, poslušnosti, pokoře a svatosti. Kéž by hlásnice ona zněla v uších i všem otcům a jim stále připomínala, jaká zodpovědnost je čeká na věčnosti, zodpovědnost, jak se starali o spásu svých dětí.

* * *

Na tomto nebeském vychování svých dětí máte si, drazí rodičové křesťanští, tím více dáti záležitosti, čím více překážek za nynějších trudných časů se naskytá, čím více nebezpečností, čím více pokušení, v nichž se octne duše drahého dítěte vašeho. Platí sice všem slovo sv. Pavla: „Protož, moji nejmilejší, s bází a s třesením spasení své konejte“ Filip. 2, 12.; avšak zvláště vy, milí rodičové, abyste si vzali k srdci slovo to vzhledem k bohumilé výchově svých dětí; jestiž ona za nynějších rozháraných časů mnohem těžší a nesnadnější než kdy jindy byla.

Bývaly časy, kdy křesťanská domácí výchova dítek byla takřka se všech stran podporována a odnikud jí nepřekáženo; dítky rostly před očima svých rodičů, až do plnoletosti byly podřízeny jejich bezprostřednímu doзору, jejich správě; rodina, škola, obec byly oduševněny týmž křesťanským duchem a působily u výchově a vyučování stejně a vzorně; nebezpečí pro víru mladého křesťana téměř nebylo a proti mravním pohromám pevná byla postavena stavidla přísnou kázní veřejnou; nebylo — alespoň ne tolik — špatných knih, spisův a novin, nebylo tolik příležitostí k rozmařilým zábavám a hříšným rozkoším; nebývalo tolik zbytečných a rozpustilých výletův; veřejné mínění v obci bylo provanuto duchem víry a líbeznou mravopoctností. Kde tedy všechno spolupůsobilo k dosažení jednoho cíle, mravní totiž zvedenosti mládeže, tam cíle toho také snadno bylo dosaženo. Tak bývalo za dobrých starých časů; jinak je dnes, Lásky Vaše; ušlechtilá budova zdárné výchovy mládeže rozvrácena.

Přemnoho otců již nemešká u svých dítek; musejí daleko po práci, po obchodě; a jiným mnohým zbude-li jaká chvíle, stráví ji raději v hospodě než doma ve své rodině. Poměry školské také se ve mnohé příčině zjinačily. Mnohé dítky odcházejí z domu otcovského prve než jest jejich vychování ukoučeno; odcházejí do světa za kusem chleba či do učení; svět však — je ve zlém.

Než ejhle, Lásky Vaše, i za těchto trudných poměrů jest svatá církev naše stejně bohata, stejnou má hojnost prostředků na posvěcení a zušlechtění drahých duší synův a dcer vašich. Křesťanům prvních století bylo hůře než nám; veřejné poměry tehdejší byly daleko horší našich, a přece vychovávali dítky své v rekovné vyznavače Páně, v přecudné panny a neohrožené mučeníky. Pomněme na př. sv. Řehoře Nazianského († 389); otec jeho

rovněž Řehoř, matka Nonna, bratr Cesarius a sestra Gorgonia — všichni ctí se svatými. Čím více tedy, drazí rodičové, vy i děti vaše přilnete k církvi, čím více církevního života ve vás bude, čím horlivěji budete se modlívati, čím vroucněji budete se utíkat k přesvaté Rodině, čím bedlivěji službám Božím obcovati, čím častěji svaté svátosti přijímati, tím lépe podaří se vám výchova dítek, tím šťastnější budete.

III.

Vedle péče o posvěcení rodiny, o věčné blaho, o věčnou spásu působí otcí mnoho starostí i opatření denních potřeb, či jak říkáme vezdejšího chleba, jehož většina otcův aby dobývala v potu tváře namahavou prací rukou svých. Tyto starosti jsou den ze dne těžšími, tísnivě doléhají na dvěře rolníkovy, řemeslníkovy, dělníkovy. Život nesčíslných rodin spočívá jenom na dvou zdravých pažích otcových; tyto-li nemoci nebo nedostatkem práce jsou odsouzeny k nečinnosti, aj, pak se usadí v domě bída, nouze, nedostatek, hosté to nemilí, ba zlí. Nemoci a úmrtí v rodině, neúroda, živelní pohromy, špatné obchody, válka a jiná dopuštění Boží, to všecko není příliš daleko nás, ba vznáší se nad hlavami našimi.

Podaří-li se otcí s pomocí Boží dobře o svou rodinu se postarati, měl zajisté při tom mnoho starostí. Starostí takových těžkých a zlých jen málokdo jest ušetřen; na ostatní doléhají těžce, a bylo by jim ještě hůře, kdyby se nedovedli povznést ku křesťanskému pojetí této své tísně. Smýšlejí-li ubožáci oni jenom pozemsky, velmi snadno roztrpčí se srdce jejich, že jsou na všecek svůj život odsouzeni jen k bídě a nedostatku, kdežto druzí vedle nich mají všeho hojnost, všeho si mohou dopřáti, čeho se jim zachce; roztrpčí se srdce jejich, že svým dítkám jenom stěží uchrání holého života

a zůstaví jim dědictvím — jenom podrobenost a závislost na jiných lidech, kdežto s boháčů bohatství taková hravě přechází na jejich dítky.

Smýšlejí-li ubožáci oni jenom pozemsky, jak snadno vdere se jim do srdce závist, nenávisť, hněv a zlost proti lidem šťastnějším! Jenom pozemským smýšlením stávají se všeliké ty starosti prostého muže nesnesitelnými, a ký potom div, že ubožák v zoufalosti buďto prohýří, promarní i tu maličkost, kterou pracně byl vydělal, anebo zatne hrozivě pěsti a přidá se k lidem, kteří chtějí nynější poměry násilně zvrátiti, chtějí všeobecnou revoluci provést. Jak lehký jest vysvětlitelno takovéto poblouzení! Spíše ho želeti než na ně žalovati. Ano, tím více želeti, jelikož pravá útěcha tak na snadě!

Nezáležít věru štěstí člověkovu tak na zevnějších poměrech, jako na vnitřném smýšlení ne tak na světě, jako na srdci. Už povážíme-li, Lásky Vaše, pomíjitelnost a prchavost všeho pozemského, nebudeme příliš ceniti výhodnějších a pohodlnějších pozemských poměrů svého šťastnějšího bližního, jež trvají — jenom chvílku. Pomníme-li nejmoudřejší prozřetelnosti Boží, víme, že nikoliv náhoda postavila jednoho na výhodnější místo, a druhého na místo chudé, nepatrné, nesnadné, plné starosti, — ne náhoda, nýbrž Otec nebeský, kterýž nejlépe ví, co každému s prospěchem, a to ne na chvílku pozemskou, ale na věky. Kdo má pravou křesťanskou naději života věčného, ať ten se povznáší nade všecky slasti i strasti tohoto slzavého údolí; závist, nenávisť, nepřejnost jeví se mu pošetilostí; jest spokojen se svým údělem, pokládá jej za bezpečnou cestu k cíli věčnému. Kdo má pravou naději života věčného bude uprostřed svých těžkých starostí, uprostřed klopotné práce, kterou podniká, kterou se obírá, by uživil svou rodinu, — bude spokojenějším a

utěšenějším než sebe větší millionář, jenž holduje modernímu pohanství, milionář, boháč, jehož chrámem ohromná wertheimka, modlitební knihou bankovky, obligace a dlužní úpisy, a bohem peníze, zlaté tele.

Pán Ježíš, Lásky Vaše, dobře předvídal, že nerovné rozdělení statků pozemských svede mnohého k nespokojenosti; proto vypravoval na výstrahu příběh o boháči a chudém Lazaru: „Byl jeden bohatý člověk, který se oblécel v šarlat a kment, a hodoval na každý den slavnostně. A byl jeden žebrák, jménem Lazar, kterýžto ležel u vrat jeho pln vředů, žádaje nasycen býti z drobtů, kteréž padaly se stolu bohatce, a žádný mu nedával; avšak psi přicházejíce lízali vředy jeho. Stalo pak se, že umřel žebrák, a nesen byl od andělů do lůna Abrahamova. Umřel pak i bohatce a pohřben jest v pekle. Pozdvih pak očí svých jsa v mukách uzřel Abrahama zdaleka a Lazara v lůně jeho, a zvolav řekl: Otče Abrahame, smiluj se nade mnou a pošli Lazara, ať omočí konec prstu svého ve vodě a schladí jazyk můj; neb se mučím v tomto plameni. I řekl mu Abraham: Synu, rozpomeň se, že jsi přijal dobré věci v životě svém, a Lazar též zlé; nyní však tento se těší, ale ty se mučíš. A nad to nade všecko jest mezi námi a vámi veliká propast utvrzena, aby ti, kteří chtějí odsud k vám, jíti nemohli, ani od onud sem přijíti.“ Luk. 16.

Taktě, Lásky Vaše, věčná Pravda, nejmoudřejší Syn Boží sám ukazuje, jaká náhrada uchystána na věčnosti trpělivým chudům a zpupným, nelidským boháčům. Než nejenom příkladem Lazarovým chtěl tebe potěšiti, milý otče křesťanský, jenž strádáš chudobou, nýbrž nejdojemnější příklad podal sám na sobě; opustiv slávu nebeskou stal se chudým, nejchudším.

Kdo by se nebyl domníval, že všemohoucí Syn všemohoucího Otce nebeského vtěle se spatří světlo

světa v nejpřednější paláci, že bude oblečen nacheť, že se bude zlato třpytiti na jeho kolébce? Avšak ničehož z toho nespátřujeme při narození Páně. Narodil se ve chlévě, vydán jest všem nepohodám, bídné plénky kryjí slabounké tělo, — jesle a sláma jsou mu kolébkou. Nemohla věru chudoba více býti uctěna a vyznamenána; Syn Boží zvolil si ji družkou nerozlučitelnou; stála mu po boku nejen v Betlémě, ale i v Egyptě, Nazaretě, v době veřejného působení, všude, vždy, a co řekl v třicátém roce věku, mohl říci hned první den pozemského života: „Lišky mají doupata a ptáci nebeští hnízda; ale Syn člověka nemá, kam by hlavu sklonil.“ Luk. 9, 58. Na Kalvarii neměl ani šatu, aby přikryl svou nahotu, neměl ani sklenice vody, aby uhasil žízeň. Pravdu, svatou pravdu pověděl sv. Bernard o Kristu Pánu: „Chudý při narození, chudší v životě, nejchudší na kříži.“ Jak chuda byla jeho přesvatá Matka, jak chud jeho přečistý pěstoun, ač z královského rodu Davidova pocházel! Ó jak se máme kořiti této chudobě přesváté Rodiny! Kdyby byl Pán Ježíš chtěl, byla by země položila k nohám jeho všecky své poklady; avšak božské moudrosti jeho jinak se libilo; člověčenstvo neznalo ceny chudoby; Syn Boží však ji znaje a váben jsa jejími vnadami vyvolil ji sobě za nerozlučitelnou společnici, aby si ji též druhé lidstvo zamilovalo. A tento příklad Páně nezůstal marným. První se přihlásili do Ježíšova pluku dobrovolníci chudoby svatí apoštolé; právem mohli říci božskému Mistru: „Hle, Pane, my jsme opustili všecko a následovali jsme tebe!“ Za apoštoly zříme nepřehlednou řadu křesťanů, kteří učinivše slib dobrovolné chudoby a zřekše se takto všeho osobního majetku, ve světě neb v klášterech žijí jediné Bohu, spáse vlastní a spáse svého bližního; doznají jednou, jak pravdivé jest slovo: „Blahoslavení chudí duchem; neboť jejich jest království nebeské.“ Mat. 5, 3.

Toho všeho jest si povědom hodný křesťanský otec, jenž pracně musí dobývati chleba vezdejšího; věří v Boží prozřetelnost a doufá v život věčný; práce a starosti jsou mu denním dílem, jež mu uložil nebeský Otec a za něž již se mu chystá odměna v nebesích; opakuje si slova sv. Pavla, jimiž jsme dnešní rozjímání začali: „Klekám na kolena k Otci Pána našeho Ježíše Krista, z něhož se všeliké otcovství na nebi i na zemi jmenuje.“ Efes. 3, 14. 15. — Kleká na kolena t. j. rád se modlí, Bohu slouží a poctivě pracuje podle známého hesla: „Modli se a pracuj!“ a ostatek všecko moudrosti a lásce Boží ponechává, a se zbožným, trpělivým Tobiášem se těší, jenž kdysi takto promluvil k drahému dítěti svému: „Neboj se, synu můj, chudý sice život vedeme, ale mnoho dobrého míti budeme, jestliže se budeme báti Boha a jestliže odstoupíme od všelikého hříchu a budeme-li dobré činiti.“ Tob. 4, 23. Tak-li si vede křesťanský otec, rozumí, jaká jeho důstojnost, rozumí, jaké jeho povinnosti; přizpůsobuje rodinu svou Rodině přesvaté. Amen.

Slavnost Očišťování blahoslavené Panny Marie.

„Kdo mne nalezne, nalezne život
a dojde spasení od Hospodina.“

Přísł. 8, 35.

Dnes vidíme Rodičku Boží, ona se podrobuje dvěma rozkazům zákona Mojžíšova, obětující oběť očištnou — dvě holoubátek — za sebe, a oběť výkupnou — pět stříbrných penízků — za Syna svého. Nebyla sice Panna Maria, jakožto nejčistší Matka Boží, povinna oběti oné konati; avšak chtějíc ve všem býti podobna Synu svému, chtějíc nám dáti příklad pokory a poslušnosti, podrobuje se zákonu onomu a obětuje oběť.

Jak milý byl Bohu tento úkon Mariin, vysvítá z toho, že právě v tu chvíli řízením Božím zavítal do velebného chrámu jerusalemského svatý stařec Simeon, zavítala svatá vdova Anna a oba velebí Pána Ježíše, narozeného Spasitele světa, velebí i přesvatou Matku jeho. Přibývá tudíž pohnáhlou ctitelů Marianských.

Prvně uctil Pannu Marii archanděl Gabriel právě u svém pozdravu: „Zdrávas, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná ty mezi ženami,“ t. j. zve-

lebena nade vsecky ženy, nade vsecky lidi. Po té uctila ji sv. Alžběta opakujíc slovo archandělovo a rozšiřujíc je: „Požehnaná ty mezi ženami a požehnaný plod života tvého.“ Luk. 1, 42. K těmto slovům Alžbětíným přidala Panna Maria u velebném zpěvu „Magnificat“ veliké proroctví: „Od této chvíle blahoslavenou mne budou nazývati všichni národové.“ Luk. 1, 48. Dobře prorokovala; proroctví její plní se přeslavným způsobem po vsecky věky křesťanské. Velikou úctu k Rodičce Boží choval, chová a bohdá chovati bude po vsecky časy poctivý křesťanský lid; však i vás, draží v Kristu, přivedla úcta k Matce Boží sem na toto posvátné místo v den jejího očišťování. A k čemu pak má nám dopomoci všecka úcta Marianska? Odpověď na tuto otázku budiž předmětem našeho rozjímání. Pravíme už napřed, že má ona úcta nám dopomoci:

1. k svatému životu,
2. k svaté smrti,
3. k slávě nebeské,

Zdravas Maria!

I.

Nejhorším škůdcem svatosti a spravedlnosti, kterou duše lidská na křtu svatém byla vyzdobena a kterou zachovati má od kolébky až do hrobu, nejhorším jejím škůdcem jest hřích, zvláště smrtelný hřích: vědomé a dobrovolné přestoupení zákona Božího ve věci veliké, důležité. Podnes platí a platiti bude vždycky výstraha moudrého Tobiáše: „Po vsecky dny života svého v paměti měj Pána Boha a varuj se, abys nesvolil hříchu a abys nepřestoupil přikázání Pána Boha našeho.“ Tob. 4, 6. Podnes platí a platiti bude vždycky výstraha moudrého Sirachovce: „Jako před tváří hada utíkej před hříchem... Jako meč na obě strany

ostrý jest všeliká nepravost, a rána její jest nezhojitelná.“ Sir. 21, 2. 4. Podnes platí a platiti bude vždycky výstraha božského Spasitele: „Co jest platno člověku, byť všecek svět získal, na duši pak své škodu trpěl?“ Mat. 16, 26.

Má tudíž, drazí v Kristu, duše naše, chtějíc býti svatou, spravedlivou, má býti proniknuta ošklivostí nad hříchem, odporem proti hříchu; a v té věci jest osvědčenou pomocnicí blahoslavená Panna Maria.

Co díme o tom, jakým odporem proti každému hříchu byla naplněna přesvatá duše přesvaté Panny? Hřích a Maria — aj, toť větší protiva nežli noc a den; kde hřích, tam není Maria; kde Maria, tam nemá hřích přístupu. Onať bez poskvrny hříchu prvotního počata, onať za celý život ani sebe menším hříchem osobním duše své neposkvrnila, ba ani stín hříchu na ni nepadl; proto zříme ji dnes, kterak, ač Panna nejčistší, podrobuje se zákonu, jenž vlastně platil jen pro hříšné ženy lidské, podrobuje se jemu přeochoťně, aby ani stín neposlušnosti na ni nepadl. Nikdy a nikdy nebylo v duši Marie Panny ani nejmenší neuctivosti k Bohu, ani nejmenší neuctivosti při modlitbě, ani jednou nevyslovila jména Božího, nikdy a nikdy nižádná neuctivá myšlenka proti moudrosti a dobrotě Boží prozřetelnosti, žádná ješitnost, žádné sobectví, — nýbrž byla duše ona plna milosti, plna spravedlnosti, plna lásky, jakéž žádá Bůh v přikázání lásky. Není tak jasný čerstvě napadlý sníh, není tak jasný sebe čistší křišťál, jak jasna a krásna byla duše Rodičky Boží; však i nám jest nápomocna v díle posvěcení našeho.

Sv. Jan, miláček Páně, viděl Pannu Marii jakožto „mulierem amictam sole — ženu oděnou sluncem.“ Zjev. 12, 1. Znáte, drazí v Kristu, sílu slunce, sílu jeho paprsků; pomněte, jak se pod nimi na jaře rozpouštějí sebe vyšší

vrstvy sněhu, jak mizí sebe tlustší led, jak oživuje všecka země a slaví vzkříšení po dlouhém, smutném zimním spánku. Podobná síla ve smyslu duchovním vychází z mateřského, láskyplného srdce Mariina; k ní-li se uteče ubohý hříšník, třeba sebe tužším ledem hříchu a nepravosti sepjato jest srdce jeho, bude mu pomoheno; pod paprsky její lásky, jejího milosrdenství rozpustí se led hříchu.*)

Dobře si jest toho povědoma církev svatá; proto naučila nás modliti se: „Svatá Maria, Matko Boží, pros za nás hříšné!“ proto voláme důvěrně v litanii: „Útočiště hříšníkův, oroduj za nás!“ Kdo se přiblížil k Matce, nemá už daleko k Synu, nemá už daleko k Beránku Božímu, jenž snímá hříchy světa, jenž pravil: „Neposlal Bůh Syna na svět, aby soudil svět, ale aby spasen byl svět skrze něho.“ Jan 3, 17. — nemá už daleko k Bohu nejvyšší milosrdnému, jenž řekl už ve Starém Zákoně ústy proroka Ezechiela: „Život jsem já, — praví Hospodin, — že nechci smrti hříšníkovy, nýbrž aby se obrátil a živ byl.“ Ez. 33, 11.

II.

Čeho jiného má si přátí poctivý křesťan, než aby po svatém životě následovala svatá smrt? Neboť co jest nejdůležitější pro člověka? Smrt. Co jest nejkrásnější na světě. Šťastná smrt. A kdo umírá šťastně? Ten, kdo opouští svět ve stavu milosti Boží. Opět a opět opakujeme slovo Kristovo: „Co jest platno člověku, by všecek svět získal, na duši pak své škodu trpěl?“ Mat. 16, 26: Co platná urozenost, co platná sličná postava, co vznešený úřad, co hojnost přátel, co četné služebnictvo? Co platny pole a lesy, stříbro a zlato, jestliže konec toho všeho jest smrt ve stavu hříšném, smrt v nemilosti Boží? A co škodí sebe nižší a prostější

*) Sr. P. Freundova „Májová kázání.“

stav, co škodí sebe chudší domácnost, sebe delší nemoc, sebe větší starost, svízeľ a klopota, jestliže konec toho všeho jest smrt ve stavu milosti Boží, svatá smrt? Smrt je konec a ten-li je dobrý, všechno dobré; smrt však i začátek, začátek věčnosti, a ten-li dobrý, všechno dobré.

Na věky pravdivo zůstane slovo Písma sv.: „Drahocenna před Hospodinem smrt svatých jeho.“ Ž. 115, 15 Zkušenost toho dosvědčuje. Vizme, drazí v Kristu, nemocí sklíčené a umírající služebníky Boží! Vizme otce. Za mládí nebyl sice bez chyb, avšak, Bohu díky, víry nikdy nepozbyl a podle naučení matčina denně vzýval blahoslavenou Pannu Marii. Když vyspěl v muže a dolehly naň starosti o vezdejší chléb, věnoval se jim více, než bylo slušno a spravedливо; pamatoval více na zemi než na nebe, hleděl si více majetku než milosti Boží; ponenáhlu zameškával služby Boží, pozapomněl na modlitbu, neslavil velkonočního přijímání. Ach škoda, přeškoda! Než ejhle, pojednou dotkla se ho milost Boží — snad o missiích, či na pouti, či na postním kázání, aneb umřel mu vnáhle dobrý přítel? Ať tak či onak — dotkla se ho milost Boží; obrátil se, dokonale smířil se s Bohem a všecek se proměnil; Bůh a spása duše byla mu od té doby nade všechno; byl vzorným manželem, vzorným otcem, vzorným občanem; i o všedních dnech obcovával mši svaté, častěji přijímal svaté svátosti, vždy a všude hlásil se k Bohu i svaté církvi. Jak šťastným byl! Než ejhle! nyní těžce onemocněl. Lékař mu netuší; nemocnému tají to ještě, ale choti jeho to oznámil; od ní smutné a plačící dovídá se toho manžel; zůstává klidným, prosí za kněze. Kněz přichází. Svatá chvíle doživotní zpovědi a svatého přijímání, po němž toužil jako žíznivý jelen po vodách; přijal i poslední pomazání a apoštolské požehnání. Sám od Boha potěšen, těší nemocný manželku i děti,

žehná jim; Matce Boží, Potěšení zarmoucených, je doporučí a klidně umírá. *) „Drahocenna před Hospodinem smrt svatých jeho.“

Tot jeden příklad. Mám líčiti, kterak skónává v pravdě křesťanské neporušená panna? Mám líčiti smrt zbožné, věrné manželky a matky, jejíž život byla samá oběť, samé milosrdenství? Mám líčiti smrt věrného kněze, jenž v mnohém a velikém sebezapření strávil se ve službě Boží i ve službě lidské? Mám líčiti smrt zbožné řeholnice, kteráž obsluhující nemocné sama nemocí tou jest zachvácená a nyní umírá jako mučnice lásky? „Drahocenna před Hospodinem smrt svatých jeho.“

Ó by o nás o všech, drazí v Kristu, platila jednou tato chvála, ó bychom i my všichni umírali smrtí svatou! Vyplní se přání naše, budeme-li po křesťansku živi. „Non potest male mori, qui bene vixerit — Nemůže špatně umřítí, kdo byl dobře živ,“ praví sv. Augustin. Vyplní se přání naše, budeme-li upřímně ctíti a vzývati Rodičku Boží; nejvzácnějším plodem na stromě úcty Marianské jestiť sv. smrt. Kterak by oslyšela Panna Maria naši tak často — tolikrát opakovanou prosbu: „Svatá Maria, Matko Boží, pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší!“

Missionářský biskup visitoval svůj katolický lid v protestantském Skotsku; ubíraje se pěšky zabloudil a už za tmy došel osamělého domku. Nepoznali ho sice, ale uctivě přijali a pohostili; hospodáře nebylo viděti; žena i dcera přes všecku uctivost, jakouž se měly k hosti, nemohly zatajiti hoře a zármutku. I dí jim biskup: „Zdá se mi, že vás skličuje jakás bolest.“ Odpověděla žena: „Ovšem že skličuje; otec nám leží smrtelně nemocen, a nechce si připustiti, že se mu blíží už poslední hodinka.“ Biskup žádal, aby ho zavedly k nemocnému. Stalo se. I on shledal hospodáře povážlivě nemocna a

*) Sr. P. Freundova „Májová kázání.“

života jeho už jen na krátce. Těšil ho: „Považte, přáteli, že všichni musíme zemřítí . . .“ Nemocný však ho přerušil vece: „Neumru ještě, není možná.“

„A co vám dodává takové jistoty?“ ptá se biskup; „vždyť smrt už tak chvatně se blíží.“ Nemocný na to: „Prve než odpovím, povězte mi: Jste katolik?“ „Jsem.“

„Nuže vězte: Od svého prvního svatého přijímání den ze dne prosil jsem Marie Panny, aby mne nenechala zemřítí bez kněze, beze zpovědi.“

„Panna Maria vás vyslyšela,“ praví biskup slze; „byltě hluboce dojat upřímností a věrou nemocného, však i mateřskou láskou Rodičky Boží, kteráž kroky jeho byla řídila do toho domu. „Panna Maria vás vyslyšela.“ Po té rozhalil své vrchní roucho a ukázal biskupský kříž. „Sám biskup váš přišel, aby vám posloužil v hodince smrti.“ Z té duše byl povděčen nemocný i všecka jeho rodina; přijal svaté svátosti a brzy blaze zesnul. Ucta Marianská dopomohla mu k svatému životu, dopomohla mu k slávě nebeské; naplnila se na něm přípověď Mariina: „Kdo mne nalezne, nalezne život a dosáhne spasení od Hospodina.“ Přísl. 8, 35.; mohl říci, jako zbožný stařec Simeon v dnešním svátečním evandéliu: „Nyní proporštíš, Pane, služebníka svého podle slova svého v pokoji; nebo viděly oči mé spasení tvé.“ Luk. 2, 27. 30.

III.

Sláva nebeská! Božský Spasitel ujišťuje nás: „V domě Otce mého příbytkové mnozí jsou . . . Jdu, abych vám připravil místo.“ Jan 12, 2. U velekněžské modlitbě modlil se: „Otče, které jsi mi dal, chci, kdež jsem já, aby i oni byli se mnou, aby viděli slávu mou, kterou jsi mi dal.“ Jan 17, 24. Proto plni vděčnosti vyznáváme se sv. Petrem: „Požehnaný Bůh a Otec Pána na-

šeho Ježíše Krista, kterýž podle velikého milosrdenství svého znova zplodil nás k naději živé (t. j. života věčného) skrze vzkříšení Ježíše Krista z mrtvých, k dědictví neporušitelnému a neuvadlému, kteráž se chová v nebesích vám, kteří mocí Boží ostříhání býváte skrze víru k spasení!“ I. Petr. 1, 3. 5.

Ó věru, drazí v Kristu, dědictví neporušitelné a neposkvrněné a neuvadnoucí chová se nám v nebesích — sláva a odměna, o níž praví sv. Pavel: „Čeho oko nevidalo, ani ucho neslýchalo, ani na srdce lidské nevstoupilo, co jest připravil Bůh těm, kteří jej milují.“ 1. Kor. 2, 7.

Nuže, milujme Boha, milujme Matku Boží přesvatou, ctěme, vzývejme ji, následujme její chytrosti — a nebe bude jednou i naším údělem. Modleme se se sv. Alfonsem Liguorim: „Přesvatá a požehnaná Panno, Orodovnice moje a Matko Maria, Ty po Bohu máš naděje, Ty budeš mou útěchou v rozhodnou hodinu smrti; k Tobě už nyní se utíkám a prosím, abys mi pomáhala, až se budu se světa brát na věčnost, neopust mne tenkrát, přemilá Královno, ale pojmi duši mou a představ ji božskému Synu svému. Už od této chvíle čekám na Tebe a naději se, že dokonám pod ochranným pláštěm Tvým a u Tvých nohou.“ Věru nemodlil se nadarmo sv. Alfons. Panna Maria dopomohla mu ku svaté smrti, dopomohla mu ku slávě nebeské. A i nám chce pomoci. Nečiní rozdílu. Všecky děti své vine k mateřskému srdci svému a horoucně touží, aby všecky shromáždila kolem sebe před Božím trůnem.

Nuže, bratří, křesťané, za Matkou naši i Prostřednicí! Kyne nám kořist převzácná, drahocenná, o které svět ani ponětí nemá: šťastný život, šťastná smrt, šťastná věčnost. Můžeš si, příteli, mysliti více? Dovedeš oceniti dar ten? Zde, na světě, nikdy! Pospěš tedy bez otálení k Matce Boží, přidruž se k ní, neopouštěj jí a Syn její odmění ti lásku tvoji svojí láskou nekonečnou. Amen.

Svátek sv. Josefa.

„S mužem svatým ustavičný buď,
kteréhožkoli poznáš, že zachovává bázeň
Boží.“ Sir. 37, 15.

„S mužem svatým ustavičný buď, kteréhožkoli poznáš, že zachovává bázeň Boží, jehožto duše jest podle duše tvé, a kterýž, když bys poklesl ve tmě, polituje tebe.“ Sirach. 37, 15. 16. Této rady moudrého Sirachovce má poslechnouti zajisté každý křesťan, má si vážit přátelství muže svatého, má se k němu utíkat ve svých potřebách, ve svém neštěstí.

Bohudíky jest i za našich smutných časů ještě dosti dokonalých, bohumilých mužů na světě, kterýchž možno se držeti; přece však, Lásky Vaše, budeme jistější, přidržíme-li se svatých patronů nebeských, jejichž jména nám dána na křtu svatém i při svatém biřmování, přidržíme-li se našich drahých patronů zemských, přidržíme-li se nebes Královny, blahoslavené Panny Marie, i sv. Josefa, panenského ženicha jejího, pěstouna Páně, jehož památku dnes slavíme.

Sv. Josef jest zajisté přede všemi ostatními muž svatý, muž, jenž zachovává bázeň Boží, muž, jehož srdce týmiž city jest naplněno, jakými srdce

hodného křesťana, muž, jenž má upřímnou soustrast se všemi, kdož poklesli; právem prohlásil jej sv. Otec slavné paměti Pius IX. 8. prosince 1870 patronem celé církve a všech katolických křesťanů; právě voláme k němu důvěrně v každý čas, zvláště však o jeho svátku a po celý měsíc březen i říjen: „Sv. Josefe, oroduj za nás!“ K jeho cti a chvále i k svému prospěchu připomeňme sobě, Lásky Vaše, v tuto chvíli, kterak obzvláště jest patronem čisté nevinnosti, spokojené práce a šťastné hodinky smrti.

I.

V každých téměř novinách nabízejí se nám lidé se svým zbožím, nabízejí svou pomoc při koupi a prodeji, nabízejí radu lékařskou, advokátskou a m. j. Se všech stran hojnost pomocníků v potřebách pozemských; kéž bychom byli podobně, ba mnohem více starostliví v potřebách nebeských! Tuť nám nabízí svou pomoc, svou ochranu svatý Josef, a sv. Josefu můžeme právem duši i tělo svěřiti; vždyť sám Otec nebeský svěřil mu své dva nejdražší poklady, svěřil mu nejsvětější Pannu Marii a jednorozeného Syna svého, o němž vydal svědectví: „Tentož jest Syn můj milý, v němž se mi dobře zalíbilo.“ Ó jak svědomitě plnil sv. Josef svou úlohu vzhledem k Panně Marii, vzhledem k Pánu Ježíši, jak jich chránil, živil, o ně laskavě pečoval! Můžeme tedy, Lásky Vaše, směle každou spravedlivou, v pravdě křesťanskou prosbu sv. pěstounu Páně přednésti a důvěrně volati: „Sv. Josefe, oroduj za nás.“

Nepravím nadarmo: „Každou spravedlivou, v pravdě křesťanskou prosbu“; neboť mnohý člověk omámen duchem času myslí si, že by byl blažen, kdyby byl bohat; druhý, kdyby byl ctěn a vážen; třetí, kdyby mohl světa

a rozkoší jeho hodně užiti; avšak všecko toto troje přání připravuje duši lidské mnoho nebezpečství, nemůže nás vpravdě oblažiti. Pomněme slova Páně: „Co jest platno člověku, byť všecek svět získal, a na své duši škodu utrpěl?“ Mat. 16, 26. Pomněme slova moudrého Šalomouna: „Marnost nad marnost, a všecko marnost. Já jsem řekl v srdci mém: Půjdu a oplývati budu rozkošemi a požívati budu dobrých věcí. A uzřel jsem, že i to také jest marnost... Zveličil jsem skutky své, vystavěl jsem sobě domy a štípl jsem vinice, vzdělal jsem sobě zahrady a štěpnice... a nadělal sobě rybníků, abych svlažoval les dříví rostoucího; měl jsem služebníky a děvky, skoty také a veliká stáda ovcí, nashromáždil jsem sobě stříbra a zlata a nábytku, ale uzřel jsem ve všech těch věcech marnost a trápení ducha, a že nic netrvá pod sluncem.“ Kazat. 21.

Považme též, Lásky Vaše, že sv. Josef i bez bohatství, beze slávy světské, bez rozkoší světských byl převzácným miláčkem Božím, a učme se z toho ze všeho za jiné věci prositi milého pěstouna Páně, učme se prositi zejména za čistou nevinnost, za spokojenost při práci a za šťastnou hodinku smrti, volající důvěrně: „Svatý Josefe, oroduj za nás!“

* * *

Když ještě staří pohané byli pány Říma, žily tam tak zvané panny vestálské, panny zasvěcené domnělé bohyni Vestě, v jejímž chrámě měly stále udržovati posvátný oheň. Přihodilo-li se kdy, že se taková panna znesvětila, že svou panenskou čistotu poskvřnila, byla položena za živa na máry od svých příbuzných a známých, jako mrtvola vynešena a zazděna do hlubokého podzemního sklepení. Dáno jí tam trochu oleje a mléka; když ji olej dohořel, byla ve hrozné tmě; když mléko vy-

pila a jiného nebylo, nastal hlad, žízeň, zoufalost a strašná smrt. Děsný to zajisté trest, jímž pohané trestali nečistotu na pannách vestálských; avšak trest tento není téměř ničím proti trestům pekelným, jež jsou uchystány všem nekajícím, nestydatým chlípnicům a chlipnicím, všem, kdož svévolně hřeší proti VI. přikázání Božímu, jež volá výstražně: „Nesesmilníš!“ **P e k l o !** Aj, toť teprve temné, hrůzy plné sklepení, kdež místo mléka strašný oheň, kde stálý pláč a skřípění zubů. **Peklo !** Aj, toť příbytek těch, kdož svévolně páchají hříchy proti svaté čistotě, proti nevinnosti, hříchy, o nichž praví sv. Pavel, že by se mezi křesťany neměly ani jmenovati.

Ježto pak za našich dnů tolik pokušení se strojí, tolik úkladů se činí svaté čistotě se všech stran písmem, slovem, hanebnými řečmi, písněmi, obrazy, divadlem, skutkem, máme býti rádi, že se nás chce ujeti ochrance čisté nevinnosti, patron panictví sv. Josef; nadarmo se nevyobrazuje s lilií v ruce; srdce jeho bylo čisté, nevinné, vydávalo líbeznou vůni, před Bohem a přeje si, aby bylo takových srdcí hojnost, aby bylo mnoho, velmi mnoho lidí, o nichž by platilo slovo Páně: „Blahoslaveni čistého srdce; neboť oni Boha viděti budou“. Mat. 5, 8.

Přečistému panickovi sv. Josefu svěřil Bůh nejčistší pannu, blahoslavenou Pannu Marii; svěřme se jemu i my! Byl snoubencem Panny Marie. Veškeren lesk, kterým se stkví nejsvětější Panna, na toho se odráží, ježž Bůh sám jí dal za ženicha, věda předobře, že on u své panické na věky zaslíbené čistotě bude nejpečlivějším strážcem panenské, neporušené Matky jednorozeného Syna Božího. Ó jaká čest a blaženost spočívá pro sv. Josefa ve dvou slovech: **Muž Marie!** Maria povýšená nade všecky tvory tolikými výsadami: neposkvřeným početím, porodem panenským, vzkříšením a nanebevzetím slavným,

Maria, ozdobená všemi ctnostmi, všemi dokonalostmi, jež člověk může míti, Maria, kterou chválili všichni učitelé církevní, všichni světci, všichni jazykové, všichni národové a vždycky chváliti budou, Maria z rukou samého Boha přijala snoubence, jenž jí byl hoden, a ten jest sv. Josef, přečistý paníc.

Ó šťastný sv. Josefe! Ejhle, my dívky Marie Panny, utíkáme se rovněž pod tvou ochranu, utíkáme se s vroucí prosbou, bys chránil i naši čistoty a nevinnosti, cudnosti a stydlivosti, jaká přísluší především osobám svobodným, však jistou měrou i manželům, manželkám, vdovcům i vdovám, přísluší všem. Otcové, matky křesťanské! Buďte povždy pamětlivi, jak přísný počet bude vám jednou učiniti před soudnou stolicí Boží, zdaž jste bedlivě střežili nevinnosti svých dítek, svých synů a dcer! Bdětež nad nimi ve dne v noci, nepropadejte hříšné bezstarostnosti. Vizte, co dělají; vizte, jak si hrají; dbejte, by spoludruhové jejich byli hodni; netrpte pochybného a lehkomyšlného služebnictva; nenechte dítek zaháleti; věnujte pozornost jejich loži; vězte, co čtou, by špatnou četbou nevzala duše škody; vězte, kam chodí; netrpte nočních toulek, netrpte, by začali předčasné milkování. Neslušíť se a není spravedливо, aby mladí lidé různého pohlaví zaváděli milostný poměr, když není dosud nižádné naděje, že by kdy spolu mohli vstoupiti do stavu manželského; ze všech nebezpečných přátelství jest takovéto nejnebezpečnější! „Kolik nešťastných lidí obelstí ďábel a sobě získá touto cestou“, volá bolestně svatý Alfons Liguori.

Nuže, otcové, matky křesťanské, bděte a pod ochranu sv. Josefa, patrona čisté nevinnosti, se utíkejte vy i dívky vaše.

II.

Druhou, neméně sličnou vlastností sv. Josefa jest spokojená pracovitost; právem se vy-

obrazuje s nástroji řemesla tesařského; zvykly jim ruce jeho. Ač byl svým božským pěstounstvím povznesen nade všechny syny lidské, musil pracně konati těžké řemeslo tesařské, aby uživil sebe, Matku Boží i Syna Božího. Ke klopotné práci řemeslné družily se přerůzné, přerozmannité obtíže a nesnáze, jimiž hojně byla pokryta stezka, kterou bylo sv. Josefu, ba celé svaté rodině kráčet. Jen pomněme, Lásky Vaše, daleké cesty z Nazareta do Betlema, marného hledání příbytku v městě tom, útulku v bídném chlívě, útěku do Egypta a pobytu v této zemi pohanské, modlářské! Pomněme jeho návratu z Egypta do Nazareta a chudičkého přebývání tamtéž! Kde nalezal útěchu sv. Josef ve svých pracích a strastech? U Boha, jenž stvořil člověka k práci, u Ježíše Krista, Syna Božího, jenž přišel na svět nastoupil ihned cestu křížovou. Ruku míval sv. Josef u práce, ale srdce vždycky u Boha; velebný to vzor každému křesťanskému pracovníkovi. Kéž bychom se mu, Lásky Vaše, vždycky podobali!

Pilnost, pracovitost, příčinnivost jest povinností všech lidí; vzorem ještě velebnějším než sv. Josef, vzorem nejvelebnějším jest Bůh sám; nebe i země, všecko tvorstvo jest dílem rukou jeho. „Nebesa vypravují slávu Boží a dílo rukou jeho zvěstuje obloha“, píše Žalmista Páně, Ž. 18, 2. a zbožný Job dí: „Zeptej se jen hovad, a naučí tebe, ptactva nebeského, a oznámí tobě, mluv zemi, a odpoví tobě, a vypravovati budou tobě ryby mořské: Kdož neví, že všecko to ruka Hospodinova učinila?“ Job. 12, 7.—9. Stvořiv Bůh všecek svět, zachovává jej po všecky věky, řídí a spravuje. „Moudrost Boží dosáhá mocně od konce až do konce a řídí všecko líbezně?“ Moudr. 8, 1. Člověk, jsa živým obrazem Boha ustavičně činného, má býti rovněž ozdoben činností, pracovitostí, příčinnivostí. Toť tak potřebná

vlastnost, že kdo jí nemá, kdo nepracuje, kdo pracovati nechce, nemá ani jísti, jak píše sv. Pavel Soluňským 2. 2, 10.

Ó pracujme, Lásky Vaše, pracujme, hledme si poctivě každý svého díla, své práce, své služby, svého úřadu! Žádá toho na nás Bůh, žádá církev, žádá vlast.

Vizte a pozorujte, kterak vytrvalou pilností a přičinlivostí domohli se mužové prostiického rodu nesmrtelné slávy u všeho potomstva, slávy a vděčnosti. Světoznámý plavec a objevitel Cook byl zprvu chudým nádenníkem, po té prostým námořníkem, pak lodním kuchařem, potom pomocníkem kormidelníkovým — až nezlomnou vytrvalostí stal se světovým plavcem a objevitelem; zbrázdil široširé oceány a odhalil nové končiny země. Náš slavný Koperník, zakladatel nové astronomie, byl synem pekařovým; veliký hvězdář Kepler, synem hospodského a sám napřed sklepníkem; co se natrpěl hladu! Avšak duši svou toužící po pravdě a vědomostech uložil si nasytiti, stůj co stůj! Velikán Newton, před nímž každý přírodopysmec uctivě uklání hlavu, Newton, jenž tak důmyslně vystihl dráhy oběžnic, jenž tak pokorně prosil Boha za odpuštění, napsal-li ve svém díle „Harmonie světů“ něco Boha nedůstojného, Newton byl synem chudého domkaře. Papež Řehoř II. byl synem stolářovým; Sixtus I synem chudičského venkovana, jenž nemohl za syna zaplatiti ani skrovničského školného. Papež Hadrian II., syn prostinkého námořníka, byl za svého mládí tak chud, že, nemaje ani na světlo, učival se za svitu lamp na ulici, anebo v osvětlených předsíních chrámových; heslem jeho bylo: Dychti po vědomostech, jako bys měl na věky žíti; hled si ctnosti, jako bys měl ještě dnes umřít!

Ó pracujme, pracujme i my, draží v Kristu, pracujme pod ochranou sv. Josefa, pracujme s Bohem, a bude i nám požehnáno, bude dopráno

chleba vezdejšího. Považme nad to, kterak poctivá práce činí člověka vážným a rozmyslným, nepřístupným všelijakým záměrům a plánům nesmyslným, jež se rodí ve hlavách lehkomyšlných zahalečů. Práce porázející zahálku jest bezpečnou strážkyní všelike ctnosti, právě jako zahálka jest všeho zla počátek, jest mravní hnilobou; města Sodoma, Gomora byla tak hanebnými, protože se tamější lid vyhybal práci a jen rozkošil. Ó svatý Josefe, patrone spokojené práce, oroduj za nás, oroduj za nás nyní i v hodinu smrti naší!

III.

Co jest důležitějšího nad hodinku smrti! Na této hodině závisí soud, na této hodině závisí věčnost; po této hodině octne se člověk buďto ve slávě nebeské, anebo v mukách očištcových, anebo ve věčném trestu pekelném.

Sv. Vincenc z Pavla byl zavolán k nemocnému, jenž umíral. Z domu, kde umírající ležel, bylo slyšeti smutné volání: „Pomoc! Pomoc!“ Sv. Vincenc slyše z daleko nářek, spěchal, seč byl a s ním mnozí sousedé. Když se nemocného ptali, proč tak smutně volá, pravil jim: „Což pak nevidíte? Vždyť u mne stojí smrt!“ Ó v pravdě čekala naň smrt, sahala už, aby mu nit života přestříhla. Tuť marná bývá pomoc lidská. Štěstí, bje-li poslední hodinka v tu chvíli, kdy jest duše umírajícího ozdobena posvěcující milostí Boží, když jest posilněna svatými svátostmi. A tohoto štěstí dostává se obyčejně vroucím ctitelům Rodičky Boží i panického snoubence jejího, sv. Josefa; onť osvědčeným patronem šťastné hodinky smrti.

Upřímný ctitel sv. Josefa, věrný následovník jeho krásných ctností jest jakoby druhým svatým Josefem; i dopřeje mu Pán Bůh podobně šťastného umírání, jakého dopřál prvnímu.

Ó kdo vylíčí, volá sv. František Serafinský, kdo vylíčí lásku a péči, jakou Ježíš a Maria prokázali umírajícímu sv. Josefu! Nebylo třeba tohoto ctihodného umírajícího patriarchy obnášeti hromičkou; vždyť dvě nejkrásnější, nejspanilejší světla světa, Ježíš a Maria, viditelně stála u něho. Též umírající sv. Josef, jako každý jiný, skláněl hlavu svou brzy na pravou, brzy na levou stranu; avšak nikoli z úzkosti a bázně před smrtí, nýbrž z lásky své; sklonil-li hlavu na stranu levou, viděl Pannu Marii, s kterou tolik let v andělské žil čistotě, s kterou pokorně a trpělivě snášel všecky obtíže a svízele chudoby a pronásledování; sklonil-li hlavu na pravou stranu, viděl Ježíše Krista, Syna Božího, ježž po tolik let byl chránil a ošetřoval otcovskou láskou a péčí, viděl vtělenou lásku Boží, viděl Boha, jenž svět tak miloval, že se ráčil vtěliti, aby nikdo, kdo v něho uvěří, nezahynul, ale měl život věčný. Panna Maria podává prahnoucím ústům svého svatého snoubence poslední občerstvení, a Pán Ježíš stírá mu s čela smrtelný pot. Panna Maria poroučí duši jeho Bohu, a Pán Ježíš zvedá nejsvětější ruku svou, aby dal poslední požehnání svému předraženému pěstounu. Ó přešťastný svatý Josefe, jak blaženě umíráš!

A ejhle, Lásky Vaše, podobně umírá každý, hodný, pravý křesťan, následovník a ctitel svatého Josefa; Ježíš a Maria, třebas nestojí u něho viditelně, jako stáli u smrtelného lůžka svatého Josefa, přece chrání ho milostí, ochranou, milosrdenstvím způsobem neviditelným.

Nuže, sv. Josefe, muži svatý, chceme podle rady moudrého Sirachovce s tebou ustavičně býti; tyť jsi mocný ochránce čisté nevinnosti, ty's patron spokojené práce, ty's pomocník pro šťastnou hodinku smrti. Přijmi nás, zastav se nás, oroduj za nás, abychom hodni učinění byli zaslíbení Kristových. Amen.

Slavnost Zvěstování blahoslavené Panny Marie.

„Mnohé dcery shromáždily bohatství,
ty's převýšila všechny.“ Přísl. 31, 29.

Svátek Zvěstování blahoslavené Panny Marie! Svátkem tím slavíme převelebné tajemství, slavíme sprostředkování vtělení Syna Božího poselstvím archanděla Gabriela, poselstvím, jež přineslo toto kníže andělské Panně Marii, přeslavné dceři Davidově, jakž jsme právě slyšeli v dnešním svatém evandéliu.

Toto tajemství mínil všemohoucí Stvořitel, když v ráji slibuje padlému člověčenstvu vykoupení a ďáblovi porážku, zvěstoval ženu, „jež potře, rozdrtí ďáblovi hlavu“; jestiž ženou tou Panna Maria, kteréž dnes anděl Páně přinesl důstojné poselství.

Toto tajemství mínil svatý prorok Isaiáš, když těše ohrožený národ i město svaté Jerusalema, sliboval jim tak jistou pomoc Boží, jak jistě „Panna počne a porodí syna, a nazváno bude jméno jeho Emmanuel — t. j. Bůh s námi.“ Is. 7, 14.; jestiž Pannou tou Panna Maria.

Toto tajemství mínil Šalomoun, an pln nadšení a podivu volal: „Která jest to, jež kráčí jako

dennice, výborná jako slunce, hrozná jako vojenský šik spořádaný?“ Píseň Šal. 6, 7. Vzešlat' nám Marii Pannou dennice spásy, připravent' skrze ni příchod Ježíše Krista, Slunce spravedlnosti; děsná tma hřích zapuzena přejasným leskem Matky Boží, Matky lidstva spravedlivého; Maria povznesena nad všecky dcery lidské; „mnohé dcery shromáždily bohatství, ty, Maria, převýšila všecky.“ Přísl. 31, 29.; tys povznesena nad všecko tvorstvo, jako slunce převyšuje veškerý hvězdy.

Dnes jeví se nám Panna Maria obětavou Estherou starozákonní; přijímát jako dcera, jako choť a Matka Krále králův úřad prostřednice ve prospěch lidu zuboženého.

Dnes jeví se nám Panna Maria rekovnou Juditou; jestiž od Boha vyvolena, aby v nebeském lesku nevinnosti a svatosti utála hlavu pekelnému Holofernovi mečem slova svého: „Staniž se mi podle slova tvého,“ aby zničila jeho tyranství, jímž bylo lidstvo souženo.

Ano, drazí v Kristu, veškerá proroctví, všecky předobrazy docházejí náplně v tajemství dnešního dne; tajemství pak, jež zatím předešla: neposkvrněné početí, milostiplné narození, příkladné panenství, ochotné obětování ve chrámě, svaté zasnoubení — toť byla jen příprava na dnešní den; a tajemství, jež potom ještě následovala — narození a život Páně, účast Panny Marie v díle vykupitelském, její slavné nanebevzetí a korunování, její čest a sláva na nebi i na zemi — toť jen nutný násldek dnešního tajemství — zvěstování.

Proto přiúčastňuje se veliké události této celá nejsvětější Trojice: Bůh otec posílá anděla svého a volí Marii matkou Synu svému jednoroznému; Duch svatý sestupuje v Marii a mocí nejvyšší ji zastiňuje; Bůh Syn věnuje se Marii synem. Proto zvolen poslem sv. archanděl Gabriel,

jeden z knížat nebeských, již stojí nejbližší trůnu Božímu, již nejvíce jsou zasvěceni u velebná tajemství Boží. Proto vypravuje nám Písmo svaté událost onu místněji a obšírněji než jiné události ze života Marie Panny; představujeť nám ji v převelebné důstojnosti panny a matky zároveň, představujeť nám ji přezázračným divem Boží všemohoucnosti, moudrosti a lásky. Právem dí sv. Bonaventura: „Maria jest tak velebna, že ji Bůh nemohl velebnější učiniti; mohl stvořiti větší svět, mohl mohl způsobiti větší nebe; avšak větší a velebnější matky, než jak Matka Boží, učiniti nemohl.“ *) — „Mnohé dcery shromáždily bohatství, ty však, ó Maria, převýšilas všecky.“ Ó zajisté převýšila všecky; ona Matka Boží; i zasluhuje naší lásky a důvěry.

To budiž předmětem našeho rozjímání.

I.

„Nepřátelství položím mezi tebou a ženou, mezi semenem tvým a semenem jejím; ona potře hlavu tvou, a ty úklady činiti budeš patě její.“ 1. Mojž. 3, 17. Tak pravil Hospodin duchu zlému, jenž byl svedl naše prarodiče a přivodil takto na zemi hřích, hřích prvočátečný, dědičný; pohroženo duchu zlému, že jeho panství bude jednou zlomeno, takřka hlava že mu bude potřena, rozdrčena, a to ženou, či vlastně synem jejím.

Hrozná bylo to panství ducha zlého, všecka zaslepenost, hrdost, ukrutnost pohanská a modloslužebnická; hroznými barvami vylíčil onu zotročenost lidstva pod duchem zlým sv. Pavel v epištole Římanům: „Poznavše Boha neoslavovali jako Boha; ale marni učinění jsou v myšleních svých a zatmíno jest nemoudré srdce jejich; nebo pravice se býti moudrými, blázni učinění jsou.

*) Sr. P. Patissova „Kázání Marianská.“

A změnili slávu neporušitelného Boha v podobenství obrazu porušitelného člověka a ptactva a hověd a zeměplazů . . . Změnili pravdu Boží v lež, a ctili i sloužili stvoření raději nežli Stvořiteli, který je požehnaný na věky. Amen. Protož vydal je Bůh v žádosti ohavné . . . Činili věci, kteréž nesluší, jsou naplněni vši nepravostí, zlostí, smilstvem, lakomstvím, nešlechetností, plni závisti, vraždy, svárů, lsti, zlobivosti; nadýmači, utrhači, Boha nenávidící, hanliví, pyšní, nadutí, nalezači zlých věcí, rodičů neposlušni, nemoudří, rozpustilí, bez přívětivosti, nedrželiví smluv, bez milosrdenství.“ Řím. 1, 21.

Hrozný to obraz zotročenosti pohanské pod panstvím ducha zlého; hrozný, avšak pravdivý; vždyť jej možno ještě spatřiti u dosavadních národů pohanských; jen si čtème zprávy missionářův; užasneme.

Ký tedy div, drazí v Kristu, že byla toužebně očekávána ona slíbená žena, že byl toužebně očekáván její slíbený Syn, očekávána Panna Maria, očekáván Pán Ježíš? Ký div, že když konečně přišla, když nám mateřskou láskou skrze nejsvětějšího Syna svého z hříchu i z pekla pomohla, milost a nebe znova získala, že nemůžeme té její lásky zapomenouti, nýbrž přeněžně ji ctíme, nejčelnější chvíle života jejího slavíme, její dobrotě a péči se doporučujeme? Vždyť ona jest Matka Boží, Matka naše!

Kdo sečte, drazí v Kristu, kolik milionkrát zaznívá denně po oboru světa ve Zdrávasu prosba: „Svatá Maria, Matko Boží, pros za nás hříšné!“ Ustavičně a ustavičně, ve dne v noci vyznává se po celé zemi a velebí božské mateřství Mariino, vyznává se a velebí božství jejího Syna.

Pán Ježíš jest Bůh. Toť základní článek naší sv. víry. Pán Ježíš je Bůh; onť to dokázal. Řekl to, hlásal to svým milým apoštolům, kteří

zase navzájem vyznávali božství jeho, jako na př. sv. Petr, sv. Tomáš, a za vyznání to od Pána a Mistra svého jsou pochváleni. Pán Ježíš jest Bůh; onť to hlásal nejen svým apoštolům, nýbrž i veřejně a slavně, prohlašuje sebe Pánem všeho stvoření, Pánem duší lidských, jenž má moc hříchy odpouštěti, mrtvé křísiti; pravě, že on a Otec jedno jsou, že Duch svatý z něho i z Otce vychází. Pán Ježíš jest Bůh; onť to převelebně prohlásil i před veleradou židovskou, kdyžtě ho zapřísahal Kaifáš, aby pověděl, je-li on Kristus, Syn Boží; odpovéděl: „Tys pravil, já jsem.“ Proto i na smrt odsouzen a ukřižován.

Pán Ježíš jest Bůh; onť to nejenom řekl, ale též dokázal. Dokázal svou přesvatou, převelebnou povahou; svou božskou láskou ku pravdě, tak že se právem pravdou nazýval; svou šlechetností, tak že i sám Pilát, pohan vyznal: „Já na něm viny nenalézám; dokázal svými zázraky, svými proroctvími. Nesčetny jsou zázraky Kristovy, zázraky na bezživotné přírodě, na lidech nemocných, mrtvých, posedlých. Těmito zázraky samo nebe, sama všemohoucnost Boží potvrzovala božství Kristovo i nauku jeho. Převýmluvným svěděctvím o božství Kristově jest i církev svatá, kterouž Pán po sobě zde na zemi zůstavil, kteráž pokračuje v jeho trojím úřadě: učitelském, kněžském a pastýřském — církev, která trvá přes všecka protivenství a pronásledování, právě jak byl Pán Ježíš o ní předpověděl, že brány pekelné ji nepřemohou.

Pán Ježíš jest Bůh, proto Panna Maria, Matka jeho, jest Matka Boží; neboť z ní přijal přičiněním Ducha svatého svou lidskou přirozenost a spojil ji nerozlučně se svou věčnou přirozeností božskou. Matka Boží! Jaká to důstojnost! Vysoko je nebe nad zemí, avšak výše je božské Mateřství Mariino nad veškerým lidstvem.

Právem píše sv. Vavřinec Justiniánský: „Jakou důstojnost má Maria, ví jedině ten, kdo jí tu důstojnost propůjčil; jenom Stvořiteli jest poznatelná, ni žádný tvor nemůže jí vystihnouti“.

Jsouc však Matkou Boží, jest Panna Maria i naší Matkou; jestiž Pán Ježíš podle lidské přirozenosti naším bratrem; jestiž on hlavou všeho křesťanstva, hlavou velikého, mystického, tajemného těla, na němž údy jsme my. „Jsme údové těla jeho, z masa jeho, z kostí jeho“. Efes. 5, 30. „Mnozí jedno tělo jsme v Kristu“. Řím. 12, 5. Sv. opat Vilém praví: V Ježíši, jediném Spasiteli všech lidí, zrodila Panna Maria mnohé pro věčnou blaženost; že zrodila život, zrodila mnohé pro život.“

Ovšem bez bolesti stala se Panna Matkou jednorozeného Syna Božího, Matkou Boží; avšak velikou, převelikou bolestí bylo jí projíti, aby se stala Mathou naší; neboť vezme, drazí v Kristu, že dnem našeho duchovního, nadpřirozeného znovuzrození jest úmrtní den Pána našeho Ježíše Krista, jest první Veliký pátek; smrtí jeho, ve smrti jeho na kříži na hoře Kalvarii našli jsme život a milost. Jest to dílo Krista samého; avšak dobře podotýká sv. Bonaventura: „Panna Maria znajíc lásku věčného Otce k lidem, Otce, jenž chtěl, aby Syn jeho zemřel pro spásu naši, znajíc lásku Synovu, jenž byl ochotou smrt podstoupiti, svolila, aby se její božský Syn obětoval, a tak uvedla v souhlas lásku svou s neskončenou láskou Otcovou i Synovou.“ Víte, drazí v Kristu, kterak tímto svolením stala se Matkou sedmi-bolestnou. Představme si v duchu, že stojíme s Rodičkou Boží u smrtelného lůžka Ježíšova, že stojíme u kříže na hoře Kalvarii. Považme, co stálo Pannu Marii Mateřství vzhledem k nám. Pomněme, kterak i obyčejná matka větší lásku a péči věnuje právě těm dítkám, jejichž životu hrozné hrozilo nebezpečí; pomněme toho a suďme, jakou láskou

plane srdce Rodičky Boží k nám ubohým lidem. Nuže, lásku za lásku!

Chovejme se k Rodičce Boží, k Matce své nejlepší, jako zdárné dítky se chovají k dobré matičce.

II.

Dítě se bojí býti odloučenu od své dobré matky; jak pláče, nařiká, odešla-li a ono-li samo zůstalo! Jakmile se matka vrátí, pomínou slzy, místo nich pojeví se na tvářích úsměv, ruce se vztahují po drahé rodielce. Podobně bojí se hodný, poctivý křesťan býti odloučen od Panny Marie; stále ji chce míti na blízku, zdobí jejím obrazem svůj příbytek, rád chvátá k jejímu oltáři, rád navštěvuje její milostné chrámy, aby jí předložil prosebně svá přání, své tužby, své potřeby, aby její mateřské péči doporučil sebe i své miláčky. O proste, proste, bude vám dáno.

Dítě bojí se býti odloučenu od své dobré matky, však také matka nerada opouští dítě své. Pomněme, Lásky Vaše, jaká úzkost a bolest svírala srdce našich předků za strašné války třicetileté, kdy naše vlast, kdy naše chrámy Marianské ohroženy od zlopověstných kacířů Švédů — jaký strach, že by se musili rozloučiti se svou drahou Matičkou. Pomněme na př., jaká úzkost, jaká bolest zmocnila se obyvatelů posvátného Vranova poblíž Brna, když se roku 1645. blížilo ukrutné vojsko švédské, kacířské, k Brnu a ohrozilo všecko okolí. Vranovský paulánský klášter byl od bohaprázdných žoldnéřů kolikráte vydrancován; konečně rozhodli se pokorní sluhové Boží, že prchnou a ukryjí se na blízkém Novém hradě. Vzali s sebou drahé kostelní nářadí, památné knihy a spisy, ale především milostnou sochu Rodičky Boží; nechtěli od ní býti vzdáleni, jako dítě bojí se býti bez matky. Víme však, kterak úkryt jejich

na Novém hradě zrazen švédskému vojsku, kterak tam přepadeni, oloupeni — jen socha Rodičky Boží zůstala v tajnosti a ušla hrabivým rukám surových nepřátel, kacířů; všichni řeholníci zajati, do ležení vojenského u Brna zavlečení a Nový hrad zapálen. Po čase jsou Pauláni ze zajetí vykoupeni — sám císař a král náš slavné paměti Ferdinand III. položil znamenitou summu peněz na jejich vykoupení; ihned chvátali na Vranov, jež shledali válkou všecek zpuštěný — jen milá svatyně Marianská byla bez pohromy; z Vranova chvátali na Nový hrad hledat milostné sochy Marie Panny. Smutné to hledání; všecko spáleno, všecko pobořeno. Než ejhle, drahý ten poklad přece nalezen, a to v příkopě hradebním mezi popálenými a ohořelými dřevy — nalezena zcela neporušená socha Rodičky Boží Vranovské — tak, jak stojí tam na hlavním oltáři — nalezen i obraz Krista ukřižovaného, taktéž všecek neporušený — tak, jak spočívá tamtéž na kříži v kapli sv. Rosalie. Jaký to div, jaký zázrak, jaké plesání! Věrní ctitelé Marianští nechtěli býti beze své Matičky, Panna Maria nechtěla opustiti svých ctitelů; proto všemohoucností Boží zachován jest její milostný obraz. Ó zdrávas Maria!

Dítě nestydí se za matku, buďsi ona sebe chudší, sebe opuštěnější, sebe nuznější. Představme si, drazí v Kristu, že by dítě samo dlelo ve světnici; pojednou otevrou se dveře, a zároveň vstoupí i chudičká matka jeho v nejnuznějším šatě, i vznešená kněžna v nejnádhernějším úboru. Co učiní dítě? Nechá kněžnu kněžnou a poběhne za chudou matičkou; nestydí se za ni, neomámí ho, nezmate ho lesk a nádhera kněžnina; ono se nestydí za svou matku.

Jak by se mohl poctivý křesťan stydět za Pannu Marii, Matku Boží, Matku svou? O jak toho želíme, že nešťastní bludaři, kacíři v té při-

čině se zapomněli, že se stydí modlití „Zdrávas Maria“, že se stydí uctívati Rodičku Boží, že jí takřka neznají! Toť není pravé křesťanství, toť blud a kacířství. Jak by se mohl poctivý křesťan stydět za Pannu Marii, Matku Boží, Matku svou? Jak dobrotiva jest ona, jak vážena na dvoře nebeském, v jaké uctivosti u Boha i poctivých lidí po všem světě oboru!

Ó dobře, velmi dobře činíte, Lásky Vaše, že denně třikrát se sv. archandělem Gabrielem pozdravujete Rodičku Boží, jakmile zazní s věže hlas zvonu, ať vás zastane kdekoliv, doma či na ulici; ó dobře, velmi dobře činíte, Lásky Vaše, když občas veřejně v krásných průvodech, za hlasu modliteb a zvuků písní na počest Panny přesvaté — když veřejně se osvědčujete dítkami Panny Marie, že s radostí a toužebností chvátáte na posvátná místa poutní, místa Mariánská. Pomněte slov Kristových: „Kdožkoli vyzná mne před lidmi, vyznámt i já jej před Otcem svým, jenž jest v nebesích.“ Pomněte však i dalších slov, hrozných slov Páně: „Kdož mne zapře před lidmi, zapru i já ho před Otcem svým, kterýž jest v nebesích.“ Mat. 10, 33. — pomněte hrozných těch slov a vězte, že právě tak říci může i blahoslavená Panna Maria.

V nebezpečenství utíká se dítě do náručí matčina. Přijde-li cizí člověk, jehož tvář dítko ještě nikdy nebylo spatřilo, spěchá k matce, chytne se roucha jejího, přimkne se k ní; sáπά-li se na dítě nemá tvář, utíká k matce, schová se za ni; duní-li hrom, křičují-li se blesky, chvěje se dítě, ale v náručí matčině, na klíně matčině upokojí se; tamť jako by přestalo všecko nebezpečenství. I my, drazí v Kristu, v přecetných ocítáme se nebezpečenstvích, a to zejména v nebezpečenstvích duše; i na nás útočí přerůzní nepřátelé,

a velikého přičinění třeba na zachování čistoty a svatosti duše.

První nepřítel číhá v člověku samém. Píšeť sv. Pavel: „Libuji sice sobě v zákoně Božím podle vnitřního člověka, ale vidím jiný zákon v údech mých.“ Řím. 7, 22. 23. — „Dán jest mi osten těla mého, aby mne zašijkoval“ (to jest do hlavy tloukl, kdybych ji zvedal). 2. Kor. 12, 7. Toť nářek netoliko sv. Pavla, ale všeho lidstva; zůstáváť v každém člověku smutná památka na hřích prvopočátečný, i když ho byl zbaven na křtu svatém, zůstáváť mu hříšná žádostivost; že kdysi duše vypověděla poslušnost Bohu, vypovídá nyní tělo poslušnost duši.

Druhý nepřítel svatosti a čistoty duše je svět, t. j. rozkoš a pokušení světa, špatní lidé na světě, všecka osidla hříšné příležitosti, nemravné knihy atd. Třetí nepřítel jest týž duch zavržený, jenž svedl už naši pramáteř Evu v ráji; nevaruje nás nadarmo sv. Petr: „Střízliví buďte a bděte; nebo protivník váš ďábel jako lev řvoucí obchází, hledaje, koho by sežral.“

Neradno, draží v Kristu, proti tak mocným nepřátelům sám a sám bojovati, nýbrž velmi spásitelné jest a prospěšné ohlédnouti se po pomoci. A tu nám kyne Matka naše nejdražší, kyne nám blahoslavená Panna Maria; utecme se k ní, vzývejme ji!

Pomněme, jak dětinnou, jak vroucí úctou a láskou k Rodičce Boží vyznamenávali se od Boha už oslavení světci a světice Boží. Sv. Alfons Liguori říkával: „Nejsladší Panno Maria, blahoslaven, kdo tě miluje.“ Sv. mládenec Berchmans: „Miluji-li Pannu Marii, jsem bezpečný, že v dobrém až do konce setrvám.“ Kdo by neznal přeskvoucích andělských mládenců sv. Kazimíra, sv. Aloisa, sv. Stanislava Kostky! Uchovali však svou panickou čistotu zvláště přispěním

Panny Marie. „Raději umřít, než zrušiti slib čistoty!“ volal sv. Kazimír, králevic polský, když smrtelně onemocněl; a věru raději zemřel. Známo však, jak vroucím, převroucím ctitelem Marianským byl ten panický králevic; nejmenoval ji leč svou milou Matkou; složil dlouhou, předlouhou píseň „Omni die dic Mariae mea laudes anima — Dokud žiji, dík Marii vzdej den každý, duše má!“ Denně zpíval ji před obrazem Marianským, a vyžádal si, aby mu opis její položili do rakve. Stalo se. Za 120 let shledána píseň ještě neporušena vedle mrtvoly světce.

I nám, drazí v Kristu, Panna Maria, Matka Boží, Matka naše pomůž; ctěme ji, vzývejme ji, následujme jí; chovejme se k ní jako hodné dítě k dobré matičce. Ó svatá Maria, Matko Boží, pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší. Amen.

Slavnost Nanebevzetí blahoslavené Panny Marie.

„Toto jest vítězství, které přemáhá
svět, víra naše.“ I. Jan 5, 4.

Slavnost Nanebevzetí Panny Marie! Největší svátek Marianský! Truchlíme a naříkáme, když nám umrou naši miláčci, naši přátelé; avšak úmrtní den Rodičky Boží není dnem bolesti a zármutku, nýbrž dnem sverchované, nevýslovné radosti; dnes se naplnilo plnou měrou její prorocké slovo: „Od této chvíle blahoslavenou mne nazývati budou všichni národové.“ Luk. 1, 48. Umřela sice Panna Maria, umřela; avšak ne, že musila; vždyť byla bez poskvrny hříchu dědičného, i nepodléhala ani následku jeho, smrti; umřela, že chtěla, by se i v té příčině připodobnila svému božskému Synu, kterýž rovněž umřel, jenom že chtěl. Umřela Panna Maria; jako tělo Synovo, pochováno jest i tělo Matčino ve chladném hrobě; tam však nemělo hnilobou býti zkaženo, jako těla nás ubohých hříšníků; neslušelo se to na přesvatou archu Nového zákona, na přesvatý živý chrám Boží, v němž nejmilejší Syn Otce nebeského byl po devět měsíců přebýval. Pochováno jest tělo Mariino; avšak z vůle Boha všemohoucího duši znova oživeno; Panna

Maria vstala z mrtvých a s tělem i s duší vzata jest na nebesa, kdež u Boha trojjediného má nejlepší stránku a ta nebude od ní odňata na věky. Ó jak tam v nebesích krásně uctěna přesvatá naše Královna, uctěna za vítězství, jehož na zemi byla dobyla, uctěna za služby, jež jednoroznému Synu Božímu a všemu lidstvu prokázala! Ó jak si tam blahopřeje a se sv. Janem, miláčkem Páně, přichvaluje: „Toto jest vítězství, které přemáhá svět, víra naše!“ I. Jan 5, 4. Blahopřeje si, raduje se; však i nám, Lásky Vaše, k podobné radosti chce dopomoci; ano, vítězná a slávou nebeskou korunovaná Matka Boží pomůže nám, bychom i my věrou zvítězili a slávy nebeské došli. Toť budiž předmět našeho dnešního rozjímání.

Pojednání.

Víra, kterouž pro Boží pravdomluvnost všechno za pravdu máme, co Bůh zjevil a skrze církev katolickou k věření předkládá — tato víra jest základ, na němž jediném může člověk Bohu se líbiti, spásy věčné dojíti a korunou slávy nebeské korunován býti; píšeť sv. Pavel: „Bez víry nemožno líbiti se Bohu“ Žid. 11, 6. — a božský Spasitel praví: „Kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude; kdo pak neuvěří, bude zatracen.“ Mark. 16 16. Avšak této dětinně pokorné víry se světu nechce, a to jednak pro pýchu, kterouž tak mnohý zmámen nechce se pokořiti před vyšší autoritou, nechce uznati, čeho svým slabým, mdlým rozumem nemůže vystihnouti; opakuje se i za našich dnů, co řekli kdysi někteří učenci Pánu Ježíši, když zasliboval velebnou svátost a mluvil o těle svém, jež budou lidé jísti, podá krev, již budou píti; praviliť: „Tvrdá jest to řeč; kdož ji může slyšeti?“ Jan 6, 61.

Pokorné víry se světu nechce jednak z nenávisti a zlosti, že víra podle zásluhy kárá hříšné počínání světa. Sv. prorok Jeremiáš vypravuje ve hlavě 36., kterak průvodce jeho a spoluprorok Baruch z rozkazu Božího napsal do knihy všecka slova, jež Hospodin vložil do úst Jeremiášových; byly to výtky, bylo to pokárání zločinů národa vyvoleného, bylo to napomenutí, by se lid obrátil; však také brozby, přísné hrozby, pakli se neobráti. Dověděl se o knize neblahý, nehodný, bohaprázdňý král Joakim; poručil ji přinésti a z ní čísti před tváří svou i knížat lidu. A když přečetl sluha Judi tři listy neb čtyři, rozhněval se král a rozřezal knihu nožikem písařským a uvrhl do ohně, kterýž byl na ohnisku, až spálena byla všecka kniha . . . A přikázal král, aby jali Barucha i Jeremiáše.

Ejhle, Lásky Vaše, rozlítíl se král i knížata, že kniha kárala hříšný jejich život; podobně vedou si synové tohoto světa; nenávidí pravdy Boží, nenávidí Písma sv., nenávidí sv. evandělí, nenávidí nauky církve sv., nenávidí víry, — jelikož jim tato mluví do duše a kárá hříšný život jejich.

A kde by nebylo ani oné pýchy, ani této nenávisti, tam bývá lehkomyšlnost a lehkovážnost. Uprostřed takových to tedy lidí nalezá se pravověřící křesťan, nalezá se poutník, jenž by jedenkráté také rád doputoval nebeského Jerusalema, kamž dnes tak slavně vzata naše nejdražší Matka, blahoslavená Panna Maria. Jaké to nebezpečí, jaké pokušení uprostřed hříšného světa!

Udalo se v osmdesátých letech minulého XIX. století, že v jedné farní osadě přistoupil k stolu Páně s prvními komunikanty pacholík, jenž se velice podobal sv. Aloisu svou čistotou, nevinností, poslušností; byl miláčkem svých rodičů, miláčkem svého velebného pána. Když si vybyl školu, dali ho rodiče do města na řemeslo. Bohužel nevybrali

mu pravého, dobrého mistra; byltě to člověk bez víry; bez víry, od něho zkaženi byli už i tovaryši; a nyní, slýchaje ustavičně jen rouhavé, nevěrecké, sprosté, bohaprázdné řeči, pozbyl ponenáhu víry i ubohý učeň, a nezadal pak v ničem ani mistrovi, ani tovaryšům; klel, rouhal se, chlubil se svou nevěrou, až se konečně oběsil na stromě za domem mistrovým.

Nešťastník! Svět ho připravil o víru; svět chce i mnohého jiného připraviti o víru a strhnouti ho s cesty nebeské; a proto zapřísahá církev svatá nebes Královnu, zapřísahá Pomocnici křesťanů, zapřísahá Rodičku Boží, by se nás zastala, svou mateřskou ochranou, by nám uhájila svaté víry a nešťastné pobloudilce víře opět vrátila. Pomocnice křesťanů, oroduj za nás!

A to právem k Rodičce Boží se utíkáme; vímeť, jak si ona sv. víry vážila.

* * *

Blahoslavená Panna Maria žila za dnů velmi povážlivých. Víra národa vyvoleného byla sektami, byla bludy různými poskvrněna; nad to se všech stran obklíčen národ nešťastnými pohany, úpějíci v temnotách mnohobožství a modlářství, sténajícími pode jhem hříchu a nepravosti. Bylo zle, velmi zle; avšak přes všecky ty nepříznivé okolnosti kráčela Panna Maria ve světle víry, ve světle zjevení Božího starozákonního. Jak pro svou nevinnost, tak pro svou víru zasloužila si býti zvolenu za Matku Boží. Ve víře té nezviklalo jí nižádné protivenství, nižádný ústrk, nižádné pronásledování. Jak věřila v domečku nazaretském, když jí anděl Páně přinesl nebeské poselství, tak věřila ve chlěvě betlemském, tak na útěku do Egypta, tak vrátivši se opět do Svaté země. Věřila po všechna léta soukromého života Páně, věřila tím více za jeho veřej-

ného života, kdy učil, divy činil. Věřila, když viděla kráčetí svého nejsvětějšího Syna cestou křížovou, když ho viděla na kříži přibitého, když stála podle kříže až do posledního vzdechnutí jeho. Proto dočkala se radostného vzkříšení svého Jedináčka, dočkala se jeho podivuhodného nanebevstoupení. Ó vpravdě: „Beata, quae credidisti — Blahoslavená, že jsi uvěřila!“ Luk. 1, 45. Ano, blahoslavená! Víra její proměnila se při nanebevzetí v patření; šťastně doputovala, slávou nebeskou korunována, a chtějíc nám k podobnému štěstí dopomoci, pomáhá nám, bychom si svatou víru zachovali a podle víry žili; pomáhá jednotlivcům, pomáhá celým národům, pomohla zajisté i našemu drahému národu.

Zlé, vražedné záměry měl kdysi protestantismus proti naší drahé vlasti. Nejhorší nepřátele z dalekých končin světa svolávali protestanté čeští proti rodným bratrům, kteří se nechtěli zpronevěřiti ani Bohu, ani církvi, ani králi svému. Hrozo čísti ve starých zápisech, co všecko bylo trpěti věrným katolíkům pro svatou víru; hrozo čísti, co páchali u nás za strašné třicetileté války Švédové. Uvazovali k sedlu, vláčeli je za sebou; zadržovali provaz kolem krku; hlavu tak svírali a stahovali, až oči vypadaly a mozek unikal; zpřetrželi nohy, ruce, žebra; ženy a dívky raději s oken a střech se vrhaly, jen aby nepadly do moci surových vojáků; katoličtí kněží chytáni, mučeni, vražděni; kostely hanobeny a bořeny; tisíce vesnic, sta městeček a měst vydrancováno a spáleno; ze tří millionů lidí zůstalo po válce v království Českém jen asi 800.000 duší! Že nebylo ještě hůře, o to se přičinili věrní katolíci, věrní ctitelé Marianští. Pomněme, Lásky Vaše, kdo osvobodil Brno od Švédů roku 1645! kdo Prahu roku 1648! Nesmrtelná zůstane památka ctihodných sluhů Božích z Tovařystva Ježíšova, P. Martina Středy v Brně, P. Ji-

řího Plachého v Praze, kteří svou svatostí a neohrožeností nadchnuli obležené měšťanstvo i studentstvo, aby hájili drahé otčiny.

Konečně za císaře a krále Ferdinanda III. učiněn dne 24. října 1648 mír vestfálský, strašná válka třicetiletá ukončena; z vděčného srdce oddechli si všichni ve vlastech našich — oddechli si všichni, ale zvláště zbožný panovník; na poděkování Bohu dal postavití uprostřed staroměstského náměstí v Praze vysoký sloup se sochou neposkvřené Panny Marie.

Chceme, Lásky Vaše, i my svaté víry si zachrániti za nynějších trudných časů? Držme se Panny Marie, jako se jí drželi naši zbožní předkové; drželi se jí a spomohla jim konečně; spomůže i nám, uchrání i nám svaté víry!

* * *

Víra sama ovšem nestačí; neřekl nadarmo Pán: „Ne každý, kdož mi říká: Pane, Pane, vejde do království nebeského; ale kdo činí vůli Otce mého, kterýž v nebesích jest, ten vejde do království nebeského.“ Mat. 7, 21. Nenapsal nadarmo sv. apoštol Jakub: „Jako tělo bez ducha mrtvo jest, tak jest i víra beze skutků mrtva.“ Jak. 2, 26. Víra sama sebou nestačí, nýbrž musí se osvědčovati životem, životem jak říkáme křesťanským, životem církevním. Víme však, co soudí hříšný svět o životě církevním. Nechcť se nechat vázati zákonem Božím, zákonem církevním. Směle promlouvá slovy vzbouřenců, o nichž mluvil již sv. Žalmista Páně: „Dirumpamus vincula eorum — Roztrhejme svazky jejich a vrzme od sebe jho jejich!“ Ž. 2, 3. Ano lidé tohoto hříšného světa chtějíce ukojiti své hříšné pozemské choutky, málo se starají o svěcení dne nedělního, svátečního; lehkovážně zanedbávají povinných služeb Božích.

lehkovážně přestupují postní příkázání, lehkověrně přijímají sv. svátosti, jakož lehkověrně přestupují také Boží příkázání; ohtějí jíti svými cestami.

Jaké to nebezpečí pro křesťana dosud poctivého! Jak snadno může býti mnohý lidmi takovými sveden, stržen s cesty církevní kázně! Proto úpěnlivě volá církev k Panně přesvaté: „Ora pro populo — Oroduj za věřící lid!“ Jakož sama neohroženě a vytrvale podle zákona Božího byla živa, neohlédajíc se na hříšný život mnohých spolubližních a nedadouc se jimi másti, tak ochotna jest pomoci nám svou přímluvou u Boha, by i náš život se srovnával s věrou, bychom i my podle víry žili a života věčného jednou dosáhli. Amen.

Slavnost Narození blahosl. Panny Marie.*)

„Jakub zplodil Josefa, muže Marie,
z nížto se narodil Ježíš, jenž slove
Kristus.“ Mat. 1, 6.

Šlechtické rodiny nemálo si zakládají na svých rodokmenech; čím více předků, dávno, dávno-zvěčnělých slavných předků může která ukázati, tím slavnější jest a znamenitější. Která však rodina na světě, a byť i byla sebe slavnější, sebe znamenitější, může se, Lásky Vaše, proukázati starším a slavnějším rodokmenem, než jaký jsme právě slyšeli v dnešním svátečním evandéliu — starším a slavnějším rodokmenem, než bláhoslavená Panna Maria? Jak veletně zaznívá dnes, o svátku Narození Panny Marie, po všem oboru světa křesťanského začátek evandělí podle sepsání sv. Matouše: „Kniha rodu Ježíše Krista, syna Davidova, syna Abrahamova. Abraham — asi roku 2000. př. Kr. — zplodil Isáka, Isák pak zplodil Jakuba, Jakub pak zplodil Judu a bratry jeho . . . atd. atd., až na konec řečeno slavně: Nathan pak zplodil Jakuba, Jakub pak zplodil Josefa, muže Marie, z nížto se narodil Ježíš, jenž slove Kristus!“

Jaká to řada ctihodných patriarchů, vznešených knížat a mocných králů národa vyvoleného,

*) Kázáno na Vranově 1900.

z nichž se narodila Panna Maria nejsvětější, ze kteréž pak přijal lidskou přirozenost naši Král nebes i země, Ježíš Kristus, věčný Bůh, věčný Syn Boha Otce, Slovo, o němž opět na začátku evandělia podle sepsání sv. Jana čteme: „Na počátku bylo Slovo a Slovo bylo u Boha a Bůh byl Slovo. To bylo na počátku u Boha.“ Jan 1, 1.—4. 14.

Ano, Lásky Vaše, slavná jest Panna Maria svými předky, avšak slavnější svým Synem; slavná jest jakožto královská dcera, avšak slavnější jako královská Matka; a tak již máme předmět svého dnešního rozjímání: Panna Maria, Matka Krista Krále. Čím pak ji lépe ctíme, než když si vážíme království Kristova?

I.

Kolika hodin, ba dní, ba týdnů bylo by třeba na úplné a dokonalé rozjímání o všech těch osobách, jejichž jména jsme slyšeli v dnešním svátečním evanděliu, ve slavném rodokmeni blahoslavené Panny Marie; ona pocházela z téže královské rodiny Davidovy, jako svatý a panický snoubenec její sv. Josef; proto rodokmen Josefův jest i její rodokmenem! Nám bude se spokojiti, jestliže posvátnou tuto chvíli alespoň jednoho praotce Marie Panny si všimneme, a to sv. Jakuba patriarchy, syna Isákova, syna Abrahamova.

Kdo by neznal patriarchy Jakuba, otce dvanáctera synů, otce Josefa Egyptského! Kdo by neznal osudů toho drahého syna jeho, kdo by neznal jeho ponížení a povýšení v Egyptě! Jaká to změna — z člověka v žaláři uvězněného stává se první osoba po králi v celém Egyptě! Kdo by nevěděl, jak se setkali proradní bratři s Josefem, když za neúrody a hladu musili i oni do Egypta nakoupit obilí. S jakou radostí stěhoval se pak staříčkový otec Jakub ze země chananejské do Egypta

za Josefem, kteréhož dávno, dávno byl oplakal jako mrtvého. Sedmnácte let žil ještě v tom novém domově egyptském velebný kmet Jakub, maje pak už 147 let věku svého a cítě, že mu nadchází poslední hodinka, povolal dvanácte synů svých, dal každému zvláštní požehnání, osvícen jsa Duchem svatým předpovídal, co se bude dít s jejich potomky. Nejpmátnější jsou slova, jež pronesl synu Júdovi, od Boha určenému dědici požehnání mesianského: „Júdo, tebe chváliti budou bratří tvoji; ruka tvá bude na šíjích nepřátel tvých, klaněti se budou tobě synové otce tvého. Lvíče Júda; na loupež, synu můj, vstoupil jsi; odpočívaje, lehl jsi jako lev a jako lvíče; kdo zbudí ho? Nebude odňata berla od Judy a kníže s keder jeho, dokavadž nepřijde, který má poslán býti, a on bude očekávání národů.“ 1. Mojž. 49, 8.

Ó té památné chvíle, těch památných slov skonávajícího patriarchy! Osvícen Duchem svatým vidí a prorokuje synu svému Júdovi, kterak potomci jeho v síle a zmužilosti lva porazí kde kterého nepřítele v zaslíbené zemi chananejské čili palestinské, až se tam vrátí všecka rodina, všecka čeleď Jakubova ze staletého pobytu v Egyptě.

Tam strávili 430 let a potom vyvedl je Mojžíš. Na horách Júdských bydlelo potom pokolení Júda. Jako lev uchvátiv kořist na rovině, vrací se do hor, tak potomci Júdovi, dobyvše slavných vítězství na rovinách nad různými nepřáteli, vrátí se do pohanského území svého do končin, kdež trůní město Jerusalema a v něm velebný trůn knížat, králů národa vyvoleného, vznešených to potomků rekovného Júdy. Tak to potrvá dobrých tisíc let. A co potom? Co potom se zjevuje zrakům prorokujícího Jakuba?

Vidí svatý patriarcha, kterak královské potomstvo jeho pozbývá sice trůnu světského, vidí, kterak odňata jest berla od Júdy, vidí, kterak nad

národem vyvoleným kraluje cizinec, Herodes, Herodes Ukrutný, rozený pohan; avšak právě v tu dobu mění se dosavadní světská říše Júdova v říši duchovní, světovou, v říši věčnou, v říši pravdy, milosti a věčné blaženosti; stálťe už tenkrát na světě nejvznešenější potomek Júdův, Ježíš Kristus, jednorozený Syn Boží, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny. To všecko Duchem svatým osvěcený už napřed viděl skonávající Jakub, téměř 1900 let př. Kr. „Nebude odňata berla od Júdy a kníže s beder jeho, dokavadž nepřijde, který má poslán býti; a on bude očekávání národů.“

Co byl David, co Šalomoun, co všecky korunované hlavy národa vyvoleného, ba všech národů na světě proti Ježíši Kristu a převelebné říši jeho, církvi svaté? Co bylo královské žezlo Davidovo, co žezlo Šalomounovo, co žezla všech těch korunovaných hlav národa vyvoleného, ba všech národů na světě proti žezlu Ježíše Krista, proti svatému kříži, jímž přemohl svět a přemáhá jej ustavičně? Právem stkví se na ohromném obelisku před velechrámem sv. Petra v Římě zlatý kříž a pod ním nápis: Kristus vítězí. Kristus kraluje. Kristus panuje. Kristus chraniž lidu svého ode všeho zla! A na druhé straně: Ejhle kříž Kristův! Prechněte moci nepřátelské! Vítězí lev z pokolení Júdova!

A kým že připravena pokolení Júdovu tato převelebná čest? Víme to, slyšeli jsme to v dnešním svatém evandéliu; končíť takto památný ten rodokmen: „Marie, z níž se narodil Ježíš, jenž slove Kristus.“ Ano, Lásky Vaše, když takřka v prachu ležela koruna, která po kolik století zdobila pokolení Júdovo, zdvihla ji blahoslavená Panna Maria, očistila a položila na hlavu svého božského Syna, aby se na ní stkvěla na věky věkův. Kdy to učinila? Když na andělské zvěstování odvětila: „Aj, děvka Páně, staniž mi se podle slova tvého“; neboť

hned po té Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi; i viděli jsme slávu jeho jakožto jedno-rozeného od Otce, plného milosti a pravdy, tak vyznává sv. Jan, miláček Páně; věru, že viděl slávu jeho on i druzí sv. apoštolé; však i sv. patriarcha Jakub hledě takřka dalekohledem Boží vševědoucnosti už tenkrát, když skonával, 1900 let před příchodem Páně, viděl tu slávu Krista Krále, a proto byl i on už chvalořečníkem Matky jeho, už i takřka z Jakubových úst zněla naše milá antifona: „Salve Regina — Zdrávas Královno, Matko milosrdenství.“

Ve dvojím obraze líčí nám proroctví Jakubovo Krista Krále — v obraze lva a v obraze laskavého knížete, jedoucího na oslátku. Kristova spravedlnost, Kristův svatý hněv, jeho moc a síla, s jakouž potírá sebe mocnější nepřátely — toť vše zobrazeno lvem, silným, neohroženým lvem. Přelaskavým pak zaměstnáním Matky Páně jest, býti dobrotivou prostřednicí a přímělkyní u přísné spravedlnosti Syna svého; onať, jsouc Matkou Kristovou, jest i Matkou křesťanů, Matkou naší. Však nejen lva viděl patriarcha Jakub, nýbrž i vinici krásnou a požehnanou; tou se ubírá král, už ne v podobě lva, nýbrž sedící na oslátku, Kníže míru a pokoje, Pán Ježíš. Úrodná ona vinice — což to jiného než církve svatá, říše pravdy, milosti a blaženosti? Kdo nám ji sprostředkoval, kdo nám ji chrání? Zdaž ne blahoslavená Panna Maria? Zdaž jsme neřekli tudíž právem, že slavná jest Panna Maria svými předky, avšak slavnější svým Synem? Že slavná jest jako královská dcera, avšak slavnější jako královská Matka? Zdaž se netěšíme právem dnes z jejího narození? Zdaž nepějeme dnes právem v církevních hodinkách: „Narození Tvé, ó Panno a Rodičko Boží, zvěstovalo radost všemu světu; neboť Tebou vzešlo Slunce spravedlnosti, Kristus, náš Bůh, jenž sňal kletbu, při-

nesl požehnání, zahanbil smrt a daroval nám život věčný?“ A čím pak lépe osvědčíme Matce Boží, Matce Krista Krále, čím lépe jí osvědčíme vděčnou úctu, než když si vážíme království Kristova?

II.

Tázali se jednou fariseové Krista Pána, kdy že přijde království Boží, a odpověděl jim: „Nepřijde království Boží patrně, aniž řeknou: Aj, tuto, anebo aj, tamto. Nebo hle, království Boží jest mezi vámi“ Luk. 20, 21. — t. j. království Boží již jest tu, ale vy ho nepoznáváte, protože ne vnitř, ale zevnitř ho hledáte.

Kdy však jest mezi námi čili v nás království Boží? Tenkrát, když v nás Bůh, k d y ž v n á s Kristus kraluje. A kdy kraluje v nás Kristus? Odpovídá římský katechismus: „Kristus kraluje v nás vnitřními ctnostmi našimi; kraluje v nás, když poctivě věříme, doufáme, milujeme. Těmito ctnostmi stáváme se takoruka územím, nad nímž Pán náš kraluje, podrobujeme se Bohu, zasvěcujeme se jeho službě a úctě; se sv. Pavlem můžeme pak říci: „Žiji, avšak ne já, nýbrž živ jest ve mně Kristus.“ Kristus kraluje v nás, jsme-li ozdobeni milostí Boží posvěcující, svatostí a spravedlností; neboť jenom v ní mohou se dařiti všeliké ctnosti; proto opět praví sv. Pavel: „Království Boží není pokrm a nápoj, ale spravedlnost a pokoj a radost v Duchu svatém.“ Řím. 14, 17. Kristus kraluje v nás, prosto-li srdce naše všeliké lsti, všelikého klamu, jako bylo srdce Nathanaělovo; toužíme-li po pravdě a životě v Bohu, jako toužil tajný učeník Páně Nikodem. Kristus kraluje v nás, jsme-li bez hříchu smrtelného; neboť kdo podlehl hříchu, jiného má krále, hrozného krále, ukrutného tyrana, ducha zlého, ducha temnosti.

Ó bychom, drazí v Kristu, byli obrnění proti tomu duchu zlému, proti ďáblu, proti hříchu takovou

rekovností, jakou vynikala blahoslavená Panna Maria, o níž hned na prahu lidského pokolení bylo ústy Božími prohlášeno, že věčné bude nepřátelství mezi ní a duchem zlým, mezi ní a hříchem, ona že potře, rozdrť hlavu ďáblovu. Ó bychom, Lásky Vaše, nejpřednější čest svou shledávali v čistotě a nevinnosti duše, v milosti Boží posvěcující, aby o nás svatý anděl strážce alespoň podobnou mohl vydati chválu, jak sv. archanděl Gabriel vydal o blahoslavené Panně Marii, když ji pozdravil těmito slovy: „Zdrávas, milosti plná!“ Neboť vezme, co prospěje člověku, kdyby celý svět získal, avšak na duši své škodu by utrpěl? varuje nás sám Syn Boží.

A ejhle, v této snaze naší, abychom byli hříchu uchováni a milostí Boží ozdobeni, v této snaze naší, aby Kristus, aby Bůh v nás kraloval, mateřsky se nás ujímá Rodička Boží. Nevoláme k ní nadarmo: „Svatá Maria, Matko Boží, pros za nás hříšné!“ Nevoláme k ní nadarmo nikdy a nikde, tím méně v památný den jejích narozenin, a to zde (na posvátném Vranově) u milostného trůnu jejího, kdež jsme se po roce opět shromáždili, abychom si zde u Matičky své posteskli, abychom se zde potěšili, s Bohem smířili, pod mateřský plášť její znova se utekli, milosti a ochrany sobě i svým drahým vyprosili. Ó, svatá Maria, Matko Boží, pros za nás hříšné, pros za nás upřímné ctitele své, pros za nás, pomoz nám, aby nejsvětější Syn tvůj a s ním i Bůh Otec i Duch svatý kralovali v srdcích našich!

* * *

Bylo slibováno a prorokováno už svatým patriarchům Abrahamovi, Isákovi, Jakubovi, Júdovi, že messianské království, jež vzejde z jejich potomstva, potrvá na věky; bylo to

tedy v osobách jejich, v osobách patriarchů slibováno i Panně Marii, už sta a sta let před příchodem Páně; avšak slyšela to Panna nejsvětější ještě i bezprostředně před příchodem oním, když jí věstil sv. archanděl Gabriel: „Aj, počneš v životě a porodíš Syna a nazveš jméno jeho Ježíš. Tent bude veliký a Syn Nejvyššího slouti bude, a dát mu Pán Bůh stolicí Davida, otce jeho, a kralovati bude v domě Jakubově na věky, a království jeho nebude konce.“ Luk. 1, 31.—34.

Které jest to věkovité království Ježíšovo, království, jemuž nebude a nebude konce? Církev svatá! Ano, věčná, nerozborná, nepřemožitelná jest církev svatá, jakož sám Syn Boží věčný, nepřemožitelný, Syn Boží, jenž církev založil, v ní žije, v ní o spásu lidstva pracuje, skrze ni ve svém díle vykupitelském ustavičně pokračuje, skrze ni pravdou a milostí lidstvo oblažuje. Ano, Lásky Vaše, prostřednictvím církve přichází do duší našich království Boží, o němž jsme před chvílí mluvili; prostřednictvím církve, prostřednictvím kněžstva novozákonního stáváme se dítkami Božími, býváme vyučeni, vzděláni, živeni, síleni a chráněni pro království nebeské.

Církev musí podle vůle svého božského Zakladatele stále růsti, stále se šířiti; jen pomněme jeho podobenství o zrně hořčičném. Církev má opět podle vůle svého božského Zakladatele pronikati všecko myšlení, chtění, jednání jednotlivcovo i celých národů, jak opět vyjádřil Pán v podobenství o kvasu.

Ó bychom, drazí v Kristu, byli zdárnými syny, zdárnými dcerami této svaté církve, živými, zdravými údy na onom ohromném, tajemném těle, jehož hlavou jest Ježíš Kristus, Král slávy. Ó bychom si vážili všech pokladů církve svaté, její pravdy, její milosti, mše svaté, svátostí, žehnání, modliteb — všech těch pokladů, jichž nám zasloužil Pán

svou nejdražší krví O bychom poctivě a svědomitě plnili církevní příkázání, zejména co se týče služeb Božích v den sváteční, postu, přijímání svatých svátostí. Ona jest naše matka, my její děti, a jaké pak to dítě bez úcty, lásky a poslušnosti ku své matce? Velký biskup francouzský Dupanloup pravil veliké slovo: „Cením člověka podle toho, jak se choval ku své matce.“ Ano, toť veliké, pravdivé slovo; charakter člověka podle toho se utváří, jak se choval ku své matce; proto i charakter křesťana takový jest, jaké jest jeho chování k matce — církvi. Úctou však, láskou a poslušností k matce církvi současně projevuje se úcta, láska, poslušnost k Matce Marii; neboť nebyti Panny Marie, nebylo by ani církve svaté. Vězte, Lásky Vaše, nebyti převroucí a přeněžné úcty a lásky k Rodičce Boží v našem milém národě, nebylo by u nás v XVI. a XVII. přemutném století zůstalo štípení, zůstal kmen církve svaté, byla by naše vlast utonula v pustém, bezúrodném, hanebném moři bludu a kacířstva, jako se stalo v sousedních severních krajinách německých.

Ale Panna Maria zastala se nás, před ní jako před vojenským šikem spořádaným přehli protivníci naši, její mateřská přímluva u trůnu Božího zachránila nám nejdražších statků, statku pravé víry i statku drahé mateřské řeči, uchránila církve i národa, a bohdá uchrání nám obého i na dále, až zůstaneme-li jí věrni. A to slibujeme, slibujeme zde před jejím tak slavným, tak milostným trůnem (svatovranovským)!

Chceme pod ochranou Panny Marie, Matky Krista Krále, chrániti si království Božího v srdci svém, t. j. chceme býti prosti hříchu a ozdobeni milostí Boží; chceme pod touže ochranou býti zdárnými poddanými království Božího vůkol nás čili církve svaté, a to všechno proto, a bychom po

spokojeném putování časném vešli do království nebeského, do blaženosti věčné.

* * *

Slavným králem byl Alexander Veliký, král macedonský, ve IV. století před Kr.; říše jeho zahrnovala tolik zemí v Evropě, v Africe, v Asii, že jich ani udržeti nemohla; kamkoli kročila noha Alexandrova, všechno se chvělo, všechno se třásl. A ejhle, jest zaznamenáno o tomto takřka železném reku a vítězi, že když prý za hvězdnaté noci hleděl na oblohu, plakával. Proč? Vyznal a nezapřel: Proč prý nemůže se svými vojsky dostat se také tam nahoru na tělesa nebeská, aby i tam vítězil, dobýval a říši svou rozšiřoval. Jak podivné to přání a jak malým, dětinským jeví se nám v tu chvíli onen Alexander Veliký. Litoval, že není cesty na ohromná tělesa nebeská. A což, kdyby i byl mohl na některé se vypraviti? Byl by jím už ukojil srdce své?

Jako nás nemůže dokonale a úplně oblažiti země, na níž přebýváme, se všemi svými poklady a krásami, tak neuspokojí srdce lidského ani tisíce ani statisíce, ba ani miliony jiných těles, jež vidíme nad sebou na obloze nebeské; jestiť srdce naše příliš vznešené, než aby věci pomíjející mohlo býti ukojeno; máme srdce od Boha Stvořitele, a proto jenom Bůh může nás vpravdě a skutečně oblažiti. Dobře praví sv. Augustin: „Nepokojno jest srdce lidské, dokud nespočívá v Bohu svém.“ Proto pak velikým byl by se věru ukázal král Alexander, kdyby byl místo po tělesech nebeských toužil po Pánu nebes, kdyby byl toužil po cestě, jež vede k Bohu, po cestě do blaženosti věčné. Jak šťastnými jsme my, že cestu onu známe, že máme Pána Ježíše, jenž praví o sobě: „Já jsem cesta, pravda a život.“

— „Nikdo nemůže přijíti k Otci, leč skrze mne.“

— „Kde jsem já, tam bude i služebník můj!“

Jak šťastni jsme, že máme Pána Ježíše, jenž tak dobrotivě přimlouval se na věčné časy za své ctitele a služebníky, modle se k Otci nebeskému: „Otče, chci, aby kde jsem já, i oni, které jsi mi dal, se mnou byli; aby viděli slávu, kterou jsi mi dal; neb jsi mne miloval před ustanovením světa.“ Jan 17, 24. Jak šťastni jsme, že nám Kristem Pánem, Pannou Marií, církví svatou otevřena brána do království nebeského, do blaženosti věčné, že máme takřka řebřík — jako jej kdysi viděl sv. patriarcha Jakub — řebřík nebeský, po němž stoupati můžeme denně výše a výše, až spočineme na srdci Páně.

S jakou vroucností máme denně volati: „Přijď, království Tvé!“ Avšak nejenom volati, nejenom slovem sobě přát, nýbrž i skutkem a celým životem osvědčovati, že nemáme zde na světě trvalého přebývání, nýbrž že příštího, nebeského hledáme; celý život náš má býti ohlasem slov, jež pěje denně církev svatá u oltáře: Vzhůru srdce! Máme srdce k Bohu pozdvižená.

V druhém století křesťanském, za císaře římského Antonia, vedle tisícův a tisíců jiných křesťanův umučena pro Krista i urozená, vznešená paní římská Felicitas se svými sedmi syny; jak svědomitě je vychovala, jak spravila život jejich pro Boha a pro nebe, o tom svědčí rekovná smrt. Konání dobrých skutků, shromáždování to pokladů, jichž ani zloději nevykopou, ani rez, ani moli nezkaží, toť byla rozkoš sv. Felicity; příkladný život její i veškeré rodiny mnohemu pohanovi otevřel oči a přivedl je ke Kristu, získal církví. Tím však rozlíčení kněží modlářští obžalovali nábožnou paní u císaře, jakoby se ona i synové její byli rouhali bohům římským. I poručeno vladaři městskému, aby Felicitu i syny její buď přinutil k pohanské

oběti, anebo nebudou-li chtít obětovati, aby je usmrtil. Marné bylo nucení, marné domlouvání matce, aby se alespoň nad svými dětmi smilovala, sic že budou všichni usmrceni. Odvětila hrdinská matka: „Právě žítí budou, neposkvrní-li se vašimi oběti; kdyby obětovali, na věky by zahynuli.“ Druhý den vedeni jsou na popraviště; i tam ještě přimlouval vladař matce, aby se ustrnula nad kvetoucím věkem svých dětí; avšak ona pohrdnuvši pokryteckou soustrastí, povzbuzovala syny své, řkouc: „Patřte, milé děti, k nebesům! Tam vás očekává Kristus. Bojujte za duše své, zůstaňte věrni lásce Kristově.“ I jsou hrozným způsobem popravováni. Matka musila hledět na smrt svých miláčků, jako Panna Maria na smrt svého božského Syna na kříži. Smáli se katané sv. Felicitě, dobírali si jejího jména — znamenát Felicitas: štěstí — volajíce posměšně: „Felicito, kde jest tvé štěstí?“ Načež ona, kynouc rukou k nebesům, pravila: „Zde na zemi ne, ale tam, v nebesích!“

Ó by, Lásky Vaše, i nás taková věrnost zdobila, ó bychom i my své štěstí měli v nebesích, ó by ani nás nic na světě, ani smrt neodloučila od Krista Pána!

* * *

Končím. Připomněli jsme si s pomocí Boží, jak slavná jest Panna Maria svými předky, avšak slavnější svým Synem; slavná jest jakožto královská dcera, avšak slavnější jako královská Matka; připomněli jsme si, že nemůžeme lépe uctiti Panny Marie, než když si vážíme království Kristova, vážíme si milosti Boží, církve svaté a toužíme po slávě nebeské. Slibujeme to a slib tento skládáme u milostného trůnu zdejšího. Ó přijmi jej, svatá Maria, Matko Boží, a pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší. Amen.

Slavnost Jména blahosl. Panny Marie.

„Od této chvíle blahoslavenou mne
nazývati budou všichni národové.“

Luk. 1, 48.

Před Kristem Pánem byla věru věc nevidaná a neslýchaná, aby která žena od všeho pokolení lidského byla ctěna a velebena. Bylyť od Boha skrze Evu všechny ženy odsouzeny k trpkému poddanství, zármutku, strasti, protože od Evy vyšel hřích, a skrze hřích smrt a kletba. Po všechny ty časy platilo všem ženám přísné slovo Hospodinovo, jež řekl Evě po hříchu v ráji: „Rozmnožím bídy tvé a početí tvá; v bolesti roditi budeš děti a pod mocí muže budeš, a on panovati bude nad tebou.“ 1. Mojž. 3, 16.

Smutný tento osud ženy spatřujeme u všech národů pohanských před Kristem, spatřujeme jej u dosavadních národů pohanských po Kristu, ba — čehož na výsost želíme — spatřujeme jej třeba i u křesťanů, ovšem takových, kteří jsou křesťany jenom dle jména; jejich život svědčil by i pohanovi, i mohamedánovi; zle se chystají na ženu pověstní socialní demokraté!

Než to budiž řečeno jen mimochodem. „Rozmnožím bídy tvé a početí tvá; v bolesti roditi budeš děti a pod mocí muže budeš, a on panovati bude nad tebou.“

Panna Maria však prorokovala o sobě: „Od této chvíle blahoslavenou mne nazývati budou všichni národové.“ Jak velebné to proroctví, jak pravdivě se naplnilo! Dnešní svátek přesvatého jména jejího jest libou ozvěnou prorockých těch slov: budiž ozvěnou i naše rozjímání, jehož předmětem tato pravda:

Čest a chvála Marie Panny po všem světě.

Pojednání.

Co bychom si pomyslili, drazí v Kristu, kdyby dnes chudá nějaká a neznámá panna v odlehlé krajině stanula v prostém domečku před svýma dvěma příbuznými, a jala se prorokovati: „Od této chvíle blahoslavenou mne nazývati budou všichni národové?“ Co bychom si pomyslili, kdybychom skoro za dva tisíce let opět ošli se zde na zemi a viděli, že se ono proroctví doslovně a velebně naplnilo?

A ejhle, Lásky Vaše, to se stalo s proroctvím Panny Marie. Skoro před dvěma tisíci let stanula ostatnímu světu neznáma v pohoří Hebronském před svými příbuznými Alžbětou a Zachariášem, a prorokovala ona přepamátaná slova, která plní se už téměř po dva tisíce let, a to tak velikolepě!

Všecky věrné dívky církve svaté, ať si žijí v kterémkoli dílu světa, všecky ctí, chválí, velebí, blahoslaví Rodičku Boží. Kdekoli se vyslovuje nejsladší jméno Ježíš, vyslovuje se též přesvaté jméno Maria. Její chválu zvěstují krásné slavnosti Mariánské, jež se vinou všemi měsíci celého roku. Její čest hlásají převelebné chrámy, oltáře, sochy, obrazy, medailky. Její chvála zaznívá z duchovních řádů, bratrstev, zpěvů, modliteb, pobožností. Její čest se rozléhá v procesích, na poutích, ve chvalořečích a kázáních. Rodičku Boží velebí milostná

poutní místa po všem světě, ve všech zemích, na horách, v údolích, v lesích, městech a vesnicích; nesčetné to pomníky lásky, díkův, úcty, zbožnosti, jimiž kraje takřka posety.

Chválou Marianskou zaznívají vzácná díla umění a vědy, srdce dítek i starců, mužův i žen, panicův a panen, učencův i lidí neučených, knížat, králův i žebráků. Ve dne v noci zaznívá po všem světě ustavičně: „Ave Maria — Zdrávas Maria!“

Blahoslavenou Pannu Marii velebí andělé nebeští a svatí i světice Boží; jestiž jejich Královnou. Velebíme ji my pozemšťané, že se stala svým Božským Synem Prostřednicí našeho spasení, naší nejlepší Matkou. Velebí ji duše v očistci, že jest jejich nejlepší Útěchou a Pomocnicí z trestů očistcových. Právem dí sv. Bernardin: „Tolik tvorů slouží přeslavné Panně, kolik nejsvětější Trojici.“ Kdož by také chtěl býti tak nešťastným, aby Matky Páně nectil? Nevylučoval by se sám z nesmírné Boží rodiny, kteráž přechoťně Matku svou ctí, miluje, chválí, velebí? Nepoznamenal by se sám znamením zavržení? Pravíť sv. Bonaventura: „Kdo se od Tebe odvrací, Panno nejsvětější, kým Ty pohrdneš, musí zahynouti.“

Avšak i zavrženci v trestu věčném jest na konec uznati moc Marie Panny a velebnost její; jestiž ona podle sv. Vavřince Justiniana: „Branou nebes a ráje, hvězdou mořskou, útěchou světa, útočištěm hříšníků, přístavem tonoucích, pomocí stísněných, cestou bloudících, spásou zoufalých, prostřednicí lidstva, zkázou hříchu, hrůzou ďáblovi.“

„Od této chvíle blahoslavenou mne nazývati budou všichni národové.“

Minulost, přítomnost i budoucnost — vše zasvěceno cti a slávě nebes Královně. Proč? Sama církev sv., drazí v Kristu, nám odpovídá, ona slova pronesená o vítězné Juditě obrací na Pannu Marii. Když byla totiž Judita usmrtila Holoferna, vůdce

vojska assyrského, a takto rodné město Betulii i všecku zemi uchránila od zkázy, pozdravena jest a opěvována: „Tys sláva Jerusalema, tys radost Israele, tys čest lidu našeho, protože jsi učinila zmužile!“ Jud. 15, 10. 11.

Táž slova pěje církev svatá o Rodičce Boží. Poslechněme, Lásky Vaše, v té příčině výklad cti-hodného Alberta Velikého: „Tys sláva Jerusalema — toť hlas andělů v nebeském Jerusalemě, ježto Panna Maria jest Královnou nebe. Tys radost Israele — toť hlas synů a dcer lidských zde na zemi, toť hlas církve, duchovního Israele Nového Zákona, jemuž spásu a vykoupení přinesla Panna Maria svým synem. Tys čest lidu našeho — toť hlas pokolení ženského, jehož potupa a úhana odstraněna Marií Pannou, jemuž čest a úcta získána. Protože jsi učinila zmužile — toť hlas zesnulých, jimž se otevřely brány nebes. Všem stalo se spasení, protože nejhorší Holofernes, duch pekelný, jest překonán; proto se všech stran, po všecek čas rozléhá se čest, sláva a chvála Panny Marie.“

Pomněme, drazí v Kristu, několika příkladů z našeho nejjasnějšího panovnického rodu rakouského. Císař a král Ferdinand II. (1619—1637) dal se zapsati do všech Marianských družin své říše; chtělť takto svou úctu k Rodičce Boží takřka znásobniti a všem členům dokázati, že jest jejich upřímným přítelem a spoludruh; často se podpisoval: Ferdinandus II., Virgineus cliens—Ferdinand II., chráněnek Panny Marie.

Ferdinand III. (1637—1657) byl taktéž sodálem všech Marianských kongregací ve svých zemích. Roku 1640. takto se zaslíbil nebes Královně: „Tvým budu, ó Maria; Tvým jest, kdo mým jest. Tvými budou můj všecek majetek, má království, má císařská koruna, národové i vojska. Chraň jich, vítěziž jimi, panuj jim. To slibuji v lásce a povinnosti, Tvůj Ferdinand.“ Roku 1647. obnovil tento

slib způsobem veleslavným a na památku postavil na vídeňském náměstí „am Hof“ překrásnou mramorovou sochu neposkvrněného Početí; stojí na slouhě 25 m. vysokém, dole na podstavci napsán latinsky onen slib.

Leopoldu I. (1657.—1705.) bylo drahně let bojovati se sveřepým Turkem. Dobyl slavných vítězství; pomněme zvláště osvobození Vídně od Turka roku 1683., na jehož věčnou památku slaví se dnešní slavnost jména Panny Marie. Byltě si císař Leopold z té duše vědom, že mu Bůh pomáhá na přímlovu Matky Páně, kterou vždycky vroucně ctil, zejména však od těch časů, co si zvolil nejdůvěrnějším přítelem chudičkého kněze z řádu kapucínského, slavného P. Marka d'Aviano, jenž byl věru strážným duchem Vídně i celé říše naší za oné hrozné tísně turecké roku 1683.

Za nových pak bojů tureckých v Uhrách a za války s Francií radil na konci roku 1692. P. Marco císaři Leopoldovi, aby na dosažení nové pomoci od Bohorodičky dal vymalovati veliký obraz Panny Marie Pomocné a ve slavném procesí aby jej dal nésti ze dvorního kostela do velechrámu sv. Štěpána, po mši svaté aby před tím obrazem učinil slavný slib; některé předměty toho slibu udal sám P. Marco, zejména že bude znova postavena kaple sv. Leopolda na Hoře Lysé u Vídně.

Císař Leopold poslechl. Slavnost konala se 15. srpna, v den nanebevzetí Panny Marie, roku 1693.; byla to zároveň desátá ročnice osvobození Vídně od Turků. Císař složil si slib ten sám, a to latinsky, a sám jej též přednesl; zní takto:

„Všemohoucí, věčný Bože! Skrze tebe panují králové, v rukou tvých spočívá moc a právo všech království. Já Leopold, tvůj pokorný sluha, leže zde v prachu před tvou Božskou velebností, vzdávám ti svůj neskonaleý dík, že jsi mocí a silou svého ramene zahnal voje Turků a barbarův od hlavního

města rakouského a hranic jeho; že jsi mně opět nejmilostivěji propůjčiti ráčil slavné království Uherské, jež kdysi od svého svatého krále Štěpána, mého předchůdce, tvé podivuhodné Matce bylo obětováno, později však pod tyranstvím Turkovým účtě její téměř celé odcizeno. Z toho, pravím, děkuji Tobě, Bohu nesmrtelnému, dárci všeho vítězství, a toto mně znova darované království podruhé daruji, věnuji, zasvěcuji nejsvětější a podivuhodné Rodičce Boží, Královně nebes i země, veliké Paní Uher; doporučuji je úplně její ochraně, prose nejpokorněji, by na ně nyní jí podruhé darované ráčila obrátiti své milosrdné oči a rozmetala mocí své ctnosti zástupy pohaně, jež na ně vzdorovitě a divoce dorážejí, a konečně, aby obě války všeobecným, bezpečným mírem skončily ku zvelebení Tvé cti.

Nad to slibuji ve jménu svém a svých nástupců Tvé Božské velebnosti, že k rozšíření slávy Tvého jména a ku cti Tvé Matky, naší Paní, znova zbuduji a obročím pro faráře podaruji farní chrámy království Uherského, jež jsou rozpadly jednak zlobou barbarů, jinak zlobou časů, aby všichni národové, jež Tvá milost svěřila panství mému, se naučili Tobě, pravému Bohu, řádně se klaněti a svou nejsvětější Matku, naši velikou Paní důstojně ctíti.

Slibuji také, že na věčnou památku toho tak velikého dobrodiní znova vystavím kapli svatého Leopolda na Hoře Lysé, odkudž poprvé se zjevně ukázala Tvá zvláštní ochrana a pomoc proti nepříteli; v kapli té zasvětím jeden oltář Panně přesvaté, jakožto pomocníci křesťanů.

Nuže přijmi, nejmilostivější Bože, sliby svého v pokoře se tobě klanějícího služebníka, a opatruj stálou ochranou svého milosrdenství mne, mou choť, mé děti, můj dům, mé národy, má vojska, má království, mé země; řiď, spravuj a chraň nás. Amen.“

Že se nemodlil a nesliboval císař nadarmo, dokázalo přeslavné vítězství nad Turkem u Zenty

11. září 1697. Benátský vyslanec ve Vídni Ruzzini napsal po vítězství u Zenty: „Když ve velechrámu sv. Štěpána se sloupů se stropu vlály prapory turecké u Zenty ukořistěné, plesal každý v srdci svém a děkoval nevyzpytatelné prozřetelnosti Boží. Musíť sebe obezřelejší opatrnost lidská vyznati, že se tentokráte ruka Páně zjevněji a mocněji ukázala než kdy jindy. Proměnilť Bůh strach hrozný ve vítězoslávu největší. Nyní doděláme se konečně míru.“

Mír ten učiněn v Karlovicích 1699.

Ejhle, draží v Kristu, jaké to vzácné příklady úcty Marianské v nejjasnějším panovnickém rodě našem! Jaká to odměna za vroucí důvěru v Matku Boží! Jaké to povzbuzení pro nás!

Ó ctěme, ctěme Pannu Marii a vzývejme ji s důvěrou! Jen budiž naše úcta Marianská pravá!

Sv. Pavel kárá lidi jen na oko pobožné: „Mají sice tvářnost pobožnosti, ale moc její zapírají. A těch se varuj.“ 2. Tim. 3, 5. Nezáleží pravá pobožnost jen v zevnějších úkonech, nezáleží jen v citech, nýbrž jak praví sv. Bonaventura, poznává se pravá pobožnost podle ochoty, s jakouž Bohu sloužíme.

Tak jest i s úctou Marianskou. Není ctitelem Marie Panny, kdo si neuložil hříchu se varovati a podle příkázání Božích žíti. Sv. Petr Celestin doličuje nám tuto pravdu následujícím příkladem: Prostopášný voják modlíval se denně modlitbičku k Matce Boží. Jednou když všecek unaven a hladem trápen opět říkal obvyklou modlitbičku, ukázala se mu nebes Královna, podávajíc mu na špinavé míse vzácný pokrm. Ač hladovému, nechtělo se mu do jídla, ježto mísa byla příliš špinavá a všecku chuť mu zaháněla. I řekla Panna Maria: Jak pak mám přijati tvé modlitby, ježto mi je podáváš z duše tak špinavé? Bylo to trpké slovo, ale pomohlo. Voják se vzpamatoval; 30 let poustevničil a přísně činil pokání za hříchy minulého života.

Zdaž se netýká ona výčitka Mariina mnoha lidí i za našich časů? Konají sice mnoho úkonův úcty Marianské, avšak jaký jest život jejich! Nemůžet věru blahoslavená Panna pláštěm své ochrany zakrývati takových, kdož božskému Synu jejímu vypovídají poslušnost; nemůže věru kolem vítězného praporu svého shromážditi těch, kdož pohrdají praporem Ježíše Krista.

Úcta Marianská jeviž se tedy skutky. Ten jest ctitelem Rodičky Boží, kdo žije život nevinný, kdo Panny Marie následuje; kdo své myšlenky, tužby, slova, skutky připodobuje myšlenkám, tužbám, slovům, skutkům Marie Panny.

K tomu všemu přidružíž se i něžná, vytrvalá důvěra, kterouž duše perutěmi zalétá k trůnu Matky Boží, ji velebí, ji prosí!

Dočítáme se v životě blahoslaveného Jana Vianneje, svatého faráře Arského (ve Francii), kterak jsa ještě dítkem obdržel darem od matky sošku blah. Panny Marie. Jak velikou měl z toho radost, poznati z výroku jeho, jež i ve stáří opakoval: „Nemohl jsem se od sošky té ani odloučiti; dnem i nocí chtěl jsem ji míti u sebe. Večer ještě před spaním musili mně ji podati.“ Tuto přenežnou důvěru, úctu a lásku k Panně Marii zachoval si po všecek život a dospěl skrze ni veliké dokonalosti, znamenité svatosti.

Ó by přibývalo, draží v Kristu, takových ctitelů Marianských! Pravá úcta Marianská jest teploměrem, jímž měříme stupně vnitřního přátelství Božího; pravá úcta Marianská jest bezpečnou zárukou věčného vyvolení, neklamnou známkou spasení; vímeť to z úst samého Ježíše Krista, jenž pravil sv. Kateřině Senenské: „Kdo ctí matku mou, nebude od ďábla přemožen.“

Ó ctěme Pannu Marii a zvelebujme jméno její srdcem, slovem i skutkem! Amen.

Slavnost svatého Růžence blahoslavené Panny Marie.

„Růže duchovní, oroduj za nás!“
Lit. loret.

Slavnost svatého Růžence! Jak tu plesá srdce každého ctitele Marie Panny, jak tu plesávalo zejména srdce jejího převroucího milovníka a chvalořečníka, sv. Otce slavné paměti Lva XIII! Víme, Lásky Vaše, jak sv. Růženci zasvětil celý měsíc říjen; víme, kolikrát se rozepsal o sv. Růženci ve svých přepamátných encyklikách, kolikrát hlásal jeho chválu po všem světě! Tak psal na př. roku 1896: „Růženec! Jakoby pobožnost ta svou úpravou nápodobila líbeznost růží a krásu věncův. To dobře se hodí na počest Panny, kterou vším právem pozdravujeme jako rajskou „Růži duchovní“, kteráž tam v ráji nebeském stkví se nad jiné korunou hvězd a tím jménem svým „Růže duchovní“ věští též, že ctitelům jejím dostane se radostí a věnců nebeských.“

Mnoho, velmi mnoho sliboval si sv. Otec do sv. Růžence; mnoho, velmi mnoho slibuje si doň všecha církev, a to právem; osvědčujemeť sv. Růžencem úctu, lásku, důvěru k Rodičce Boží, a toho věru potřebí, by se nám do-

stalo od Boha potřebných milostí! Toť předmět našeho rozjímání.

Pojednání.

Představme si, Lásky Vaše, s jakou uctivostí vešel kdysi sv. archanděl Gabriel do svatého domečku nazaretského, nesa nebeské poselství — s jakou uctivostí pozdravil Pannu panen, řka: Zdrávas, milosti plná, Pán s Tebou, požehnaná Ty mezi ženami!“ Jaká to převelebná chvála! Než ejhle, přechistá Panna leká se pozdravu toho. Těšil ji sv. archanděl a pravil: „Neboj se Maria; neb jsi našla milost u Boha. Aj, počneš v životě a porodíš syna a nazveš jméno jeho Ježíš. Tenť bude veliký a Syn Nejvyššího slouti bude, a dá jemu Pán Bůh stolicí Davida, otce jeho, a kralovati bude v domě Jakubově na věky a království jeho nebude konce.“ Zalekla se svatá Panna panen ještě více a jsouc pamětliva svého panenského slibu, dle něhož měla pannou zůstat po všechny dny života svého, namítala poslu nebeskému: Kterak se to stane, poněvadž muže nepoznávám?“ I těšil ji sv. Gabriel a oznámil, že panenství její nebude nikterak porušeno, že pannou zůstane, ačkoliv se matkou stane, protože zázračným způsobem se stane Rodičkou Syna Božího, jenž jest všemohoucí. Luk. 1.

Nyní teprve dala Panna Maria svolení a to několika slovy, jež svědčí o jejích vzácných ctnostech, o víře, pokoře, poslušnosti, lásce k Bohu a vroucí žádosti, by mohla přispěti k spáse pokolení lidského; řeklať přepamátaná slova: „Aj, děvka Páně, staniž se mi podle slova tvého.“ Luk. 1, 38.

Na tato slova byl přetoužebně čekal svatý archanděl a s ním všecek svět; oznámilť veleuctivě příchod Syna Božího a docílil, že Panna Maria poslušně se uvolila státi se jeho Matkou; poselství

jeho dokonáno; přišel-li uctivě k Panně nejsvětější, odcházel ještě uctivěji od Matky nejsvětější; odešel archanděl, za to však Král věčné slávy sestoupil s výšin nebeských; Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi; Panna Maria povýšena k důstojnosti, jakéž svět jakživ neviděl; jest Pannou a Matkou zároveň, jest Rodičkou Boží.

Tot, Lásky Vaše, začátek sv. Růžence — pozdrav andělův, poselství jeho, svolení Panny Marie, vtělení Syna Božího. Kolik ctitelův sv. Růžence, tolik takorčka archandělů Gabrielů, tolik veleuctivých ctitelů nejsvětější Panny, již Syn Boží vyvolil si za svou Matku a tak ji také sám co nejvíce uctil spolu s Bohem Otcem i s Duchem svatým. Ejhle, do jaké společnosti uvádí nás hned začátek sv. Růžence, hned to jeho prvního tajemství: „Kterého jsi Panno z Ducha svatého počala! Což ta další tajemství! Jaké to spanilé růže, jež vijeme do věnce a Panně Marii podáváme!

Obyčejné růže mají přes všecku svou krásu také trny; kdo je trhá a u věnec vije, musí dáti dobře pozor, by se nepopíchal. Tak jest i s těmi růžemi duchovními, s tajemstvími celého sv. Růžence; musíme se jej pozorně a uctivě modlití; musíme dbáti napomenutí Hospodinova, jež praví ústy moudrého Sirachovce: „Před modlitbou připrav duši svou, a nebuď jako člověk, který pokouší Boha.“ Sir. 18, 23. Neuctivá modlitba by nám neprospěla, naopak vinou bychom si obtížili duši svou.

* * *

Nejen úctu k Panně Marii osvědčujeme sv. Růžencem, nýbrž i lásku. Pravá láska jest blahovůle, pravá láska s radostí uznává přednosti milované osoby a chválí ji; a toho všeho nemůžeme Panně Marii lépe osvědčiti, než modlíce se sv. Růženec; jím uznáváme její přecisté panenství a těšíme se

z něho; uznáváme její božské mateřství a radujeme se z něho; uznáváme její království a kocháme se jím; uznáváme její prostřednictví u Boha a blahopřejeme si k němu.

Všecky ony zmíněné přednosti jsou obsaženy v tajemstvích sv. Růžence. Avšak Panna Maria přednostmi oněmi nikterak nezpyšněla, nýbrž přepokorně na Boha je obracela, Bohu z nich děkovala; pomněme, co pěla navštívivši sv. Alžbětu: „Magnificat anima mea Dominum — Velebí duše má Hospodina a zplesal duch můj v Bohu Spasiteli mém, že shlédl na ponížení děvky své.“ Luk. 1, 46.—48. Proto zajisté líbí se jí, že i my osvědčujeme jí tajemstvími sv. Růžence svou povděčnou lásku, rovněž připomínáme, že všecka ta její důstojnost od Boha pochází; vždyť na konci každého desátku voláme: „Sláva Otci i Synu i Duchu svatému, jakož byla na počátku, i nyní i vždycky a na věky věkův. Amen.“ Láska k Panně Marii rozněcuje naši lásku k Bohu.

* * *

Úctu tedy a lásku, však i důvěru osvědčujeme Panně Marii svatým Růžencem, dovolávající se jejího přispění a to ve věcech nejdůležitějších.

S každým Zdrávasem růžencovým předstupujeme před Rodičku Boží jako ubozí hříšníci, jimž brozí trest; veliký, ohromný jest rozdíl mezi její svatostí a naší mravní zubožeností; avšak přes všecku svou nehodnost osmělujeme se postěžovati si Panně Marii, poprositi ji: „Pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší!“ — osmělujeme se; vždyť jest naší Matkou, přepečlivou, přelaskavou Matkou; když se k ní s důvěrou utíkáme, netřeba se nám báti, že by se nám přihodilo jako nešťastnému bohatci, jenž prosebně volal k Abrahá-

movi a nebyl vyslyšen. Znáte, Lásky Vaše, příběh ten, vypravoval jej sám Kristus Pán:

„Byl jeden bohatý člověk, kterýž se oblécel v šarlat a v kment, a hodoval na každý den skvostně. A byl jeden žebrák jménem Lazar, kterýžto ležel u vrat jeho pln vředů, žádaje nasycen býti z drobtů, které padaly se stolu bohatce, a žádný mu nedával; avšak psi přicházejíce, lízali vředy jeho. Stalo pak se, že umřel žebrák a nesen jest od andělů do lůna Abrahamova. Umřel pak i bohatec a pohřben jest v pekle. Pozdvihl pak oči svých jsa v mukách, uzřel Abrahama z daleka a Lazara v lůně jeho, a zvolav řekl: Otče Abrahamo, smiluj se nade mnou a pošli Lazara, ať omočí konec prstu svého ve vodě a ochladí jazyk můj; neb se mučím v tomto plameni. I řekl mu Abraham: Synu, rozpomeň se, že jsi přijal dobré věci v životě svém a Lazar též zlé; nyní pak tento se těší, ale ty se mučíš.“ Luk. 16, 20.—25.

Marně volal nešťastník k Abrahamovi: „Otče!“ Nikoliv, marně nevoláme k Panně Marii: „Matko!“ Zná naši tíseň, zná naši důvěru a proto ráda přispěje svou přímluvou u trůnu Božího, přispěje ve všech našich potřebách, přispěje zejména ve věci nejpotřebnější, bychom totiž v dobrém až do konce setrvali, bychom šťastně skonali a slávy nebeské došli. Každým Zdrávasem sv. Růžence i vloženými Otčenáši, jako bychom na dvěře Božího milosrdenství tloukli; a ujistil nás přec božský Spasitel: „Proste a bude vám dáno; hledejte a naleznete; tlucte a bude vám otevřeno.“ Mat. 7, 7. 8.

Ovšem rádi bychom sv. Růžencem dosáhli pomoci a došli vyslyšení i ve všelikých jiných spravedlivých potřebách svých, v potřebách duševních i tělesných, soukromých i veřejných; a naděje naše nás nezklame. Pravíť sv. Alfons Liguori, že od té doby, co Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi, od té doby, co se Panna Maria

stala Matkou jednorozeného Syna Božího, že od té doby jsou jí svěřeny poklady milosrdenství Božího, kdežto spravedlnost vykonává Bůh sám; jako by byl Bůh Otec rozdělil svou říši na dva díly: Synu svému svěřil žezlo spravedlnosti, Panně Marii korunu milosrdenství. Trůn Panny Marie spočívá tudíž na milosrdenství; a v tomto milosrdenství ujímá se hříšníků, ujímá se zarmoucených, sklíčených, smutkem a žalostí naplněných; ujímá se netoliko jednotlivců, ale celých národů, celých zemí, celých říší, jak nám dějiny zřejmě dokazují!

Ano, Lásky Vaše, v dějinách národů, zejména v dějinách naší drahé vlasti, naší říše jest přemnoho pomníků milosrdenství Mariina, její ochrany, jejího přispění.

Proč nám tak drahý sv. Hostýn? Kdož by nevěděl, jak se tam roku 1241. zastala Rodička Boží našich předků proti sverepým Tatarům?

Proč se zvoní denně v poledne „Anděl Páně?“ Na památku vítězství nad Turkem u Bělehradu roku 1456, vítězství dobytého přímluvou a pomocí Panny Marie.

Která byla první pohnutka dnešní slavnosti sv. Růžence? Projeviti vděčnost Rodičce Boží, že pomohla křesťanům zvítěziti nad Turkem v námořské bitvě u Lepanta 1571. Rok co rok slaví Brno 15. srpna tak zvanou slavnost švédskou na památku zázračného vysvobození od Švédů roku 1645. Rok co rok slaví všecek křesťanský svět slavnost Jména Panny Marie na památku zázračného osvobození města Vídně od Turků r. 1683.

Ó Lásky Vaše, kam by se byla tenkrát poděla celá naše říše, kdyby se byli Turci Vídně zmocnili! Bylo by našim předkům bývalo — jako národům na poloostrově Balkánském, když tam byl Cařihrad padl do rukou tureckých r. 1453. Jaké

to tam nadešlo zotročení! Tak hrozné, že ani ještě dnes ve mnohé příčině nejsou ho prosti křesťané dosud tam zbylí.

Ó kéž se též splní naděje sv. Otce slavné paměti Lva XIII., že i v nynějších trudných dobách bude spomoženo přispěním Rodičky Boží, budeme-li ji vroucně uctívati sv. Růžencem v každý čas, ale zvláště nyní po celý měsíc říjen! Amen.

OBSAH.

Str.

1. Slavnost neposkvrněného Početí blah. Panny Marie: Blahoslavená Panna Maria — živý chrám Ježíše Krista; neposkvrněné početí je důstojný základ chrámu toho	5
2. Slavnost Svaté Rodiny: Důstojnost a povinnosti křesťanského otce	14
3. Slavnost Očišťování blahoslav. Panny Marie: Úcta Marianská má nám dopomoci k svatému životu, k svaté smrti a k slávě nebeské	26
4. Svátek sv. Josefa. Sv. Josef — patron čisté nevinnosti, spokojené práce a šťastné hodinky smrti	
5. Slavnost Zvěstování Panny Marie: Matka Boží zasluhuje naší lásky a důvěry	43
6. Nanebevzetí Panny Marie: Vítězná a slávou nebeskou korunovaná Matka Boží pomůže nám, bychom i my zvítězili a slávy nebeské došli	54
7. Slavnost Narození Panny Marie: Panna Maria — Matka Krista Krále. Čím pak ji lépe uctíme, než když si vážíme království Kristova?	61
8. Slavnost Jména Panny Marie: Čest a chvála Marie Panny po všem světě	73
9. Slavnost sv. Růžence: Sv. Růžencem osvědčujeme úctu, lásku, důvěru k Rodičce Boží	81

Od téhož spisovatele vyšla:

1. **Sváteční kázání** na celý rok. Brno. Papežská knihtiskárna benediktinů rajhradských.
2. **U kříže Kristova**. Postní kázání. Brno. Josef Schmidt. Křídlovická ulice.
3. **Pán Ježíš na hoře Kalvarii**. Postní kázání. Brno. Papežská knihtiskárna benediktinů rajhradských.
4. **Sláva na výsostech Bohu!** Kázání na posvátnou dobu vánoční. Telč. Emil Šolc.
5. **Hvězda Jitřní**. Sváteční kázání Mariánská. Brno. Papežská knihtiskárna benediktinů rajhradských.
6. **P. Marco d'Aviano**. Strážný duch Vídně a Rakouska za tísně turecké roku 1683. Brno. Papežská knihtiskárna benediktinů rajhr.
7. **Beránek Boží**. Postní kázání. Telč. Emil Šolc.
8. **Práce křesťanstvím posvěcená a svatí patronové její**. Telč. Emil Šolc.
9. **Práce před Kristem a po Kristu**. Slavnostní řeč při svěcení praporu Jednoty sv. Josefa v Telči. II. vydání. Telč. Fr. Janovský.
10. **Co mluví hodiny**. Úvahy denní. II. vyd. Telč. Fr. Janovský.
11. **Ježíš cesta, pravda a život**. Kázání na posvátnou dobu velikonoční. Dačice. Antonín Kasalý.
12. **Paraklitus**. Kázání na dobu svatodušní. Brno. Papežská knihtiskárna benediktinů rajhradských.
13. **Tomáš Morus**. Obrázek z dějin anglických. — Adolf Kolping. Zakladatel Jednot katolických tovaryšů. Brno. Dědictví sv. Cyrilla a Methoda.
14. **Milujme se!** Úvahy o lásce k bližnímu. Telč. Fr. Janovský.
15. **Hrdinové křesťanství**. Obrazy ze života slavných sluhů Páně a dobrodinců lidstva. Dačice. Ant. Kasalý.
16. **Rosa Mystica**. Sváteční kázání Mariánská. Olomouc. R. Promberger.
17. **Emmanuel**. Kázání na posvátnou dobu vánoční. Praha. Cyrillo-Methodějská knihtiskárna (V. Kotrba).
18. **Alexander Volta**. Telč. Emil Šolc.
19. **Moderní choroba**. Časové úvahy. Králové Hradec.
20. **Zpět k Římu! čili Za matkou a pro matku**. Obrazy ze života slavných konvertitův a rekovných sluhů Božích. Brno. Dědictví sv. Cyrilla a Methoděje.
21. **Mater admirabilis**. Sváteční kázání Mariánská. Praha. Cyrillo-Methodějská knihtiskárna (V. Kotrba). Cena 70 h.
22. **Otče, zhřešil jsem!** Sedmero postních kázání. Praha. Cyrillo-Methodějská knihtiskárna (V. Kotrba). Cena 1 K.
23. **Pius hrabě d'Avernas**, věrný následovník sv. Aloisa. Praha. Cyrillo-Methodějské knihkupectví. Snížená cena 20 h.
24. **Chvála katechismu**. Brno. Papežská knihtiskárna benediktinů rajhradských.
25. **Pod praporem pravdy**. Úvahy a obrazy ze života pravých velikanův. Praha. Katolický spolek tiskový. (Cyrillo-Methodějské knihkupectví).
26. **Petr Barbariš**. Věrný následovník sv. Aloisa. Ivančice. Nákladem katolického spolku českých učitelů na Moravě.

